
UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 14 04 01 05 013 2

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PL
248
C43K84

Celal, Mehmed
Kucuk gelin

کوچک گلین

محرری :

محمد جلال

معارف نظارت جلیله سنك رخصتیله

درسعادت

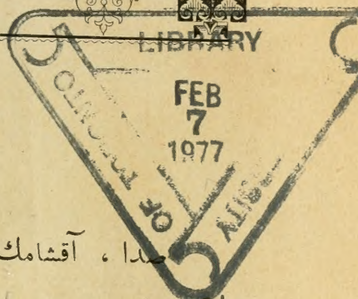
مکتب صنایع مطبعه سی

۱۳۱۰

Ö-1892

PL
248
C43K

كوچوك كلين

— ١ —

صدا ، آقشامك سكون غريبانه سی آراسنده ، عكس ايلدی :

— حسين !

جواب گلمه‌دی . صدا ، دها شدتليجه تكرر ايلدی :

— حسين ! . . حسين ! . .

آنجق بوكره قالين برصدا « نه‌در او ؟ » ديدی .

حسينی چاغيران ، تارلانك ايچنده ، خيزليجه يورو يوردی . آياقلری ، كسيلمش اكين صاپلرينك اوزرينه باصدقجه صاری اوتلر قيريليور ، آياقلری طوپراغه گومولیوردی . باشنده پوسكلسز

بر فس ، فسك اوستنده ــ شال تقلیدی ــ بویوك برصاریق واردی . قابا بیقلری ــ سادەدل اولدیغنی ایماایدن ــ چهره‌سنه غریب برهیئت ویریبوردی . برکویلو ایدی . حسین ، صاری اوکوزلرینی اوکنه قاتمش ، [کمی] نك اوستنه اوتورمش اولدیغی حالده ، شدتلی روزکارك صامانلرینی داغتدیغی هارمانك [خرمن] اطرافنده دولاشیور ، طالعندن شکایت ایدن برصحرا ساکننك ترجمان حسیاتی ظن ایدیلن بر تورکو سویلیوردی . تورکویه‌فاصله‌ویروبده ، « نەدراو ؟ » دیەباشنی‌دوندکدن‌صوکره ، اینیشته‌سی مصطفی‌یی کوردی . بو آنده کونشك صوك شعاعی حسینك چهره‌سنی تنویر ایتــدی : قیافتی مصطفانك قیــافتنه بکزیبوردی . بوده بر کویلو ایدی . آلننك برقسمی اسمرایسه‌ده ، فسنك ســتر ایتــدیکی ــ فسنی آرقاسنه اکدیکی وقت کورولن ــ دیکر قسمی بیاض ایدی . کونشك حرارتی بوتون تأثیرینی بو چهره‌ده کوسترمشدی . بونك ایچون اسمر ایدی . صاری قاشلری ، صیق ،صاری کرپیکلری، پك‌اوزون‌بییقلری اسمر چهره‌سنی تزیین ایدیبوردی . بورننك قالاقلری براز قالقیقجه ایدی .

حسین ، تکرار ایتدی :

— نه دراو ؟

صیق صیق تنفس ایتدیکندن دولایی براز قوشمش‌اولد-

یعنی آکلاشیلان مصطفی ، هارمان کنارنده‌کی بر اکین ییغنتك اوستنه اوتوردقدن صوکره ، مسرورانه دیدی‌که :

— مژده ! . .

— نه اولدی ؟ . . .

— برچوجوغك دنیایه کلدی .

— طوغرو سویله !

— والله ! هم‌ده برقیز !

حسینك چهره‌سی برنور سعـادت ایچنده تبسم ایتدی . اوکنده‌کی اوکوزلرك ، کندیسنی هارمان داخلندن چیقاروب ، تارلانك بوش یرلرینه دوغرو کوتوردوکنك فرقنده اولامادی . اوقدر سوینمشدی . مسرت وسعادتك قلبنه کتیردیکی خلجـان وهیجانك عکسندن تیتره‌ین صداسیله « کیده‌لم ! » دیدی . اوکوز-لرینی اوکنه قاتدی .

یشـیل برتپه‌نك ذروه‌سنی ارائه ایدن دار بریول اوستنده یورویورلردی . ایکیسی‌ده مسرته مستغرق ایدی . خورشید مغرب آرا ، برچوجوغه ، بریکنه مالك اولان بو ایکی بختیارك مسرتندن ــ صانکه ــ باشقه افقلری‌ده حصه‌دار ایتمك ایچون ، لطافتلر ، سعادتلر ایچنده غروب ایدییوردی .

حسین ، اوزون دکنه‌کینك اوجنده‌کی ایکنه‌یی اوکوزلره باتیرییور ، مصطفانك قولندن طوتمش اولدیغی حالده قوشیوردی .

تپه‌نك ذروه‌سی ، ایکی بختیاره پك شاعرانه بر منظره عرض ایتدی : هر ایکیسنك ده زیر نظارتنده یشیل بر زمین واردی . پك یاواش آقیور کبی کورونن و آرا صیرا خفیف بر شیریلتی ایله — آقشام زمانی خواب لطافته دالان ـ صحرایه ، آغاجلره ، تپه‌لره تی سویله‌ین بو دره بو یشیل زمینی ایکی‌یه آییرمشدی . هوای نسیمی لطافت ایچنده پرورشیاب معصومیت اولان بر کویلو قیزی ، النه بر صو دستیسی آلمش اولدیغی حالده ، دره‌نك غیر منتظم بر کوپروسندن کچییوردی . چمنزارك بر قسمنده ، چوبان ، مودوع دست اماتی اولان قویونلری طوپلویور ، کچیلرك بویونلرنده‌کی چینغراقلرك صداسی دره‌یه عکس ایدییوردی . چمنزارك دیکر بر قسمنده بر کوی کورولوردی . اولرینك باجا ـ لرندن ـ هوانك سکوتی حسبیله ـ عموداً چیقان مائی بر دومان ، صیق ، اوزون آغاجلرك ذروه‌لرنده دولاشیردی . کویك منتهاسنده ، بیاض بر مناره بوسـا کت ، غیر متحرك ، غیر متحسس کورونن کوی عالمی ایچنده اسلامیتك علویتنی ارائه ایدر ـ دی . ایکی آرقداش ، کویه یاقلاشدقلری زمان ، اسلامیتك علویتنی کوستره‌ن او مناره اوستنده بر انسان کورولدی . متعاقباً او عالم تنهایی ایچنده طنین انداز اولان ، مؤثر عکسلر پیدا ایدن بر صدا قدرت ربانیه‌یی اعلان ، وحدانیت الهیه یی تصدیق ایتدی .

— ٢ —

حسین ، براودا ، بر آخیردن عبارت بولونا اوینه کیردیکی
زمان مسرتدن مرکب بر نعره آتدی . قاریسی ، دیوار کنـارینه
سریلمش بر شیلته اوستنده یاتیوردی . صحرانك هوای صافیسیله
تازه‌لکنی محافظه ایتمش اولان بوکنج والده، شهرلی خانملرك الك
کوزلنه غبطه بخش اولاجق برچهره‌یه مالك ایدی: اوجلری پك
زیاده پارلاق اولان صاری صـاچلری اوموزلرندن آشـاغی
دوشـه‌رك ، بلنه قدر اینیوردی . بیاض آلنی ، کوکلنده‌کی
احتساسات ساده دلانه‌نك مرأت انعطافی اولمشدی . سما قدر
صاف اولان بوجبین تابناکك اوستنده‌کی ــ بلیرسز صورتده ــ
صاری ، مقوس قاشلری ایکی هلال زرین تشکیل ایدیوردی.
ایری کوزلری الا ایدی . رنکی ، صاچنك رنکندن دها قویو
اولان کیرپیکلری اوزونلغی نسبتنده قیوریجق اولدیغندن کوزلرینی
قاپادیغی وقت ، اوکیرپیکلر بر برینه قاریشیر ، یاناقلرینه دوغرو
پك چوق شاعرلری حیران ایدن ــ کولکه‌لر براقیردی . بورنی
کوچوك ایدی . لطـافتلی چهره‌سـنه زینت بخش اولان غنچه
دوداقلری ــ تبسمك انکشـافیله ــ آچیلدیغی وقت ایکی صیره
بیاض دیشلری کورونوردی . اللری ، ایشدن براز کیرلنمش

ایدیسه‌ده پك متناسب اولدیغی پارماقلرینك اوجلرینك اینجه‌لکندن، طیرناقلرینك کل رنکندن آکلاشیلیردی. شبهه‌سز! شهرلی قادینلرده‌کی نزاکتدن بو قادنده اثر یوقدی. فقط نه‌قدر اولسه بر والده ایدی. بر چوجوغك تبسمیله متحسس اولمشدی. هر حالده بر صحرا پریسی ایدی.

یاتاغك آیاق اوجنده یاشلیجه بر قادین اوتوریوردی. بو قادین حسینك قاین والده‌سی [قائم والده] ایدی. ضعیف یاناقلری، قوزو اللری، مغموم باقیشی ماضیده‌کی ملاحتنك دهشتلی بر استقبالی ایدی.

اودانك بر کوشه سنده، درت یاشنده قدر تخمین اولونه بیلن طوپ چهره‌لی، صاری صاچلی، مائی کوزلو بر چوجق دوزویوردی. باش پارماغنی آغزینك ایچنه صوقمش، اورتالغی سیره دالمشدی: حسینك اوغلی احمد ایدی. باقیشندن، یکی دنیایه کلن یاوروایچون اوقدر ممنون اولمادیغی آکلاشیلیوردی.

حسین، بختیار، مسعود ایدی. ملك کبی بر قادینك زوجی، ینه ملك کبی ایکی چوجوغك باباسی ایدی.

جمعیت بشریه‌یه التحاق ایدن یکی یاوروایچون بر اسم آرامغه باشلادیلر. استقبالی مجهول، یاشایه‌جغی شبهه‌لی اولان بوقیزه بر آد لازمدی. حسینك قیز قارداشی دوغوردیغی وقت، قوجه‌-

سی ، چوجوغنه مناسب براسم بولمق ایچون کویك امامنه
مراجعت ایتمشدی . حسین‌ده بویله ایسته‌دی .

جامعك یاننده ، براوده اقامت ایتمکده اولان امام افندی‌یی،
جمعه نمازنده کوردی . بردیله‌کی اولدیغنی آکلاتدی .

امام افندی صوردی‌که :

— نه‌وار ؟

— دنیایه برقیزم کلدی . بوکا براسم ویرمه‌لیسین .

امام افندی پارماقلریله صاقالنی قاریشدیردی . دوشوندی.
ایکی دقیقه صوکره باشنی قالدیردی‌ده حسینك قیزینه اسم ویردی :

— فخریه !

— ٣ —

داللرینك عکسیله بر آی اول ـ چشمه‌نك یالاغنی تزیین ایدن،
آغاجك ـ شمالك قاریغیتلرینی شرقه سوق ایده‌جك قدر
صوئوق اولان ـ روزکاره قارشی تیتره‌ین ، بهارك استقبالنی
تصویر ایچون صولان، اسمرله‌شن صوك یاپراغی ، قارلر آره‌سنده
صاللانه صاللانه صویك اوستنه دوشدی .

قیش ! . .

برسحاب کثیف ، مائی کوزلو سمائی کرهٔ ارضك چشمان،

حسودانه‌سندن کیزله‌مشدی . کوی عالمنك سکون طبیعیسنه ، قیشك ــ کوکللرده بیلم نصل برحزن پیدا ایدن ــ سکوتی انضمام ایتمش ، قارلره کومولن چوبان کوپکلرینك صداسی ــ آراصیرا ــ اوسکوت‌حزین ایچنده‌عکس‌اندازاولمغه باشلامشدی.

شدتلی روزکار ایله اك ولوله‌لی تیپیلری ایجاد ایدن قار پارچالری آراسندن ــ بعضاً ــ باجالردن چیقان مائی دومانلر کورونوردی .

آراده ، قار دورور ، انجماد ایدن بولوطلر یك سا کن منظور اولوردی . اورمانده کفن بردوش خزان اولان اولو آغاجلر ایچنده‌کی ظلال سا کت ، فانیلره‌قارشی هیبت نمااولیور ظن ایدیلیردی .

فطرتك بولوحهٔ حزن انکیزی آراسنده دەره ، بوزلر آلتندن حزین حزین آقار ، کویك اوسکون طبیعیسی ایچنده ، وحشی برقوش ، بویوك ، سیاه قانادلرنی‌دەره کنارنده‌کی قایالره چارپار ، صیفك پایمال شتا اولدیغنه ماتم ایدییورمش کبی آجی قهقهه‌لری مخطر برچیغلیقله هایقیرردی .

آقشام اوستی روزکار براز دورور ، بوکره قار ــ فقط دها صیق اولارق ــ عموداً دوشردی . بوآنده اورماندن کویه اینن یول اوستنده اولرینه اودون کتیرمکده اولان کویلولرك یورودکلری کورولور ، غریب غریب سویله‌دکلری توزکولر

ایشیدیلیردی . کویلو قادینلر خیالات لطیفه ، یاخود موسم پریلری کبی اوقارلرك اوستنده دولاشیرلر ، اوموزلرینه تحمیل ایتدکلری طوپراق دستیلری چشمه‌نك اولوغی آلتنه قویارلر ، ساکن ساکن قونوشورلردی .

اذان اوقوندی . کوی سکوته دالدی .

کیجه ، شهبال سیاهنی سمانك اوستنه چکمش ، زمین سفیدی ظلمته غرق ایتمشدی .

کویك مسعود ساکنلری کمال امنیتله اویقویه دالاجقلری صیره‌ده ، دهشتلی بر آلو ، [آلاو] قیرمزی بر شعله . بر یانغین ضیاسی کوزلری قاماشدیردی . هرکس دیشاری چقدی : بوکویه بر چاریك مسافه‌ده بولونان دیکر برکوی طوتوشمشدی . صامانلقلردن چیقان دومان آلولره قاریشیور ، قویونلرك قاچشدیغی کورولیور ، قادینلرك هایقیردقلری ایشیدیلیوردی . اوقیرمزی آلولر آراسنده غضب آلود تبسملر سچیلیردی . یانغین توسع ایتمکده ایدی . کوی خلقی ایشی آکلادی : یانغین صیره‌سی کندیلرینه کلیوردی . آتش ، بر شمشك قدر سریع ، بر یلدیرم قدر ناکهانی ایدی . مرحمتسز شتابو طالعسزلرك اختیار قادینلرینی ، کلینلك قیزلرینی تیتره‌تیور ، چوجوقلرینی آغلاتیور ، مدهش یانغین ، بو بیچاره‌لری ایچنده دوغوب بویودکلری مسکن سعادتدن قاچیریوردی .

والده‌لر چوجوقلرینی آریورلر ، پدرلر یاورولرینی

چاغریورلردی . یانغین آولری هنوز طوتوشمامیان بوکوی خلقنکده ، پریشان برحالده ، برقسمنك عادتا چیپلاق دینیله جك صورتده اورمانه دوغرو کیتمکده اولدقلرینی ارائه ایتدی . متعاقباً ترك اولونان بوکوی آولر ایچنده قالدی .

کویلونك بری ، بو آولرك ایچندن ایکی سوارینك یلدیرم کبی کچدیکنی کوردی .

یانغینك ، اورمانك قاره اورتولمش یاپراقلری اوستنده اهتزاز ایدن صوك شعاعی فاجعه لی برمنظره یی کیزله یه مه دی : اورمانك بیاض یولی اوستنده برعائله واردی . بو عائله ایکی ارککدن ، اوچ قادیندن ، ایکی چوجقدن عبارت ایدی . چوجوقلرك پك کوچوکی ، کنج والده سنك قوللری آراسنده بولونیوردی . بش یاشنده تخمین اولونه بیلن دیکر چوجوق ایسه ، ارککلردن برینك الندن طوتمش اولدیغی حالده یورویوردی . دیکر ایکی قادین ، یانلرنده کی ارکك ایله بونلری تعقیب ایدییوردی .

اوستنده یورودکلری یول پك مدهش ایدی : صاغ جهتی ، افلاکه سر چکمش آغاجلردن عبارت اورمان ، صول جهتی یالچین قایالردن متشکل براوچوروم ایدی . اورماندن ، دهشتلی برجاناوارك [جانور] سسی ، اوچورومدن ، آشاغیده آقمقده اولان درین نهرك چاغلتیسی ایشدیلیردی . قورقه قورقه ، تیتره یه تیتره یه یورویورلردی .

كنج والده بردن بره صاللاندی . آیاغی بوزلر ایچنده برقایایه ایلشمش ، یوزی اوستنه دوشمشدی . بو اثناده اوراده کیلرك هپسی دهشتلی برچیغلق قوپاردیلر : والده « فخریه ! . . فخریه ! . . » دیه هایقیرمشدی . دوشدیکی وقت ، برطاقم مجهول استقباللره ، موهوم سعادتلره منتظر اولان بوکوچوك بیچاره‌یی، ضبطه مقتدر اولامامش ، فخریه اوچورومه یووار- لانمشدی . یانغینك صوك ضیاسی بیابانه تیتره‌دی . سوندی . آرتق هیچ برشی کورونمه‌دی .

براز صوکره، بوفاجعه‌نك محل وقوعی اولان یول اوستندن ایکی سواری کچیوردی .

دهاصکره ، قیش صباحنك سیسلری آراسندن ایکی یانغین خرابه‌سی کورولدی . کثیف بردومان صباحك سیسلرینه قاریشه‌رق ، یاپراقلری دوکولمش اولان آغاجلرك ذروه‌لرنده داغیلیوردی . بو تخریب ایدلمش یرلر ، دون سعادتلی برمسکن، بوکون دهشتلی برمدفن ایدی ! . .

— ٤ —

ادرنه اوردوسنه منسوب طابورلرك برنده کتابت خدمتنده بولونان شریف افندی ، استانبولده‌کی زوجه‌سندن آلدیغی

بر مکتوبدن دولایی پك متأثر ایدی . چونکه بومکتوب هنوز ایکی یاشنده‌کی یاوروجغنك ، رفیقنك زیاده‌جه خسته لانمش اولدیغنی خبر ویریوردی . زواللی پدر نه‌یاپاجقدی ؟ موقع مأموریتندن آیرلمق قابل دکل ایدی . استانبوله‌نصل کیده‌جك، چوجوغنی نصل کوره‌جکدی ؟

چوجوق خسته ! صباحلین خواب معصومانه‌سندن اوصانوب کوزلرینی آچان ، صوکره معصومانه بر نظرله باباسنه باقان ، ملکانه لسانیله « بابا ! » دیین یاوروجق ، شمدی کوزلرینی آچامیور ، باقامیور ، « بابا ! » دیه‌میور ! . . نه یاپمالی ؟ نه یاپمالی ؟ . .

بوراده بر وظیفه وار ! چوجوغك حیاتندن دها مهم اولان وظیفه شریف افندی‌یی استانبوله کیتمکدن منع ایدییور !

بیچاره پدر پك زواللی، پك مأیوس قالدی. استعفا ایتمك، مقدس وظیفه‌سنی ترك ایتمك‌ده کندیسنه کوچ کلییوردی . مأذونیت طلبنده بولونمادی . ایسته‌دیکی ویرلمیه‌جکدی .

ایسته‌ینلر تصادف دیسون : بن معنویاته اینانیرم . برروح مضطرب ظلام یأس ایچنده قالدیغی زمان معنویاتك برشعاع علویسی آنی تنویره کلیر .

قوماندان پاشا ، شریف افندی‌یی برمأموریتله استانبوله

يولليوردى. اوت، استانبوله كله جك، كيجه رؤياسنده كورديكى چوجغنه قاووشه جق، قاريسنى كوره جكدى. شبهه سز!.. قدر الله بويله ايدى.

شريف افندى يه رسماً امر ويرلدى: يارين كيده جك! اوردو مركزينه قدر حيوانله كيدرك اوراده — كنديسنى بر كونده استانبوله ايصال ايده جك اولان — تيره نه بينه جك! اوخ! سعادت استقبالنى تأمين ايدن، كنديسنى — تعريفى غير قابل بر محبتله — سودن قاريسى بر نداى سرور ايله قوللرينى آچاجق! بر كوچوك چوجوق، هر يردن امين اولان اوقوللرك آراسنه آتيله جق! مسرتدن دوكولن كوزياشلرى بربرينه قاريشه جق! نه سعادت! رفيقنى، مينى مينى رفيقنى كسب عافيت ايلمش اولديغى حالده بوله جق! كوچوجك كل دوداقلرينى اوپه جك! خصوصيله — باشقه بر نقطهٔ نظردن — قاريسندن ده، چوجوغندن ده مقدس، علوى، طاتلى اولان وطننى، سوكيلى استانبولنى كوره جك! دالغه لرى افقلره دوقونان هيجان انكيز، مائى مرمره يى مشاهده ايده جك!

اويوياما دى، سوينجندن. آزاجق كوزينى قاپاسه، براز دالار كبى اولسه قاريسنك قوللرينى آچديغنى، مينى مينى رفيقنك تبسم ايتديكنى كورويور! ايرته سى صباح — يانندە بر سوارى اولديغى حالده — يوله چيقدى.

آلتنده كى حيوان، عربستان باديه لرينك يتشديرديكى خيلانلر- دن اولديغى ايچون، يلديرم كبى بر سرعتله قوشاردى. فقط يوللرى قاپاتان قار اوقدر سرعته مانع اولور وكنديسنى تعقيب

ایدن سواری بوقدر سرعتدن دولابی برتهلکه‌دن احتراز ایتدیکنی سویلردی . شریف افندی دیردیکه :

— آه برکوورجین اولسه‌م !

اوت ! اوزمان بلکه‌دها چابق [چابك] استانبوله یتیشه‌جك ، قاریسنی چوجوغنی کوره‌جکدی .

بردن بره کوزینك اوکنده برلوحهٔ آتشین ظهور ایتدی . کیجه‌نك ظلام مدهشی آراسنده برکویك یانغین آلولری ایچنده قالدیغنی کورمشدی . ایکی سواری بوکویك یانندن بر خیال کبی کچمشلردی . اطراف پك مظلم اولدیغندن شریف افندی‌فنه‌ری یاقماسنی سواری‌یه امر ایله‌دی . برثانیه صوکره ، شمعه‌لی برکبریتك ضیاسی صاللاندی . متعاقباً قالین جاملی برفنرك قیرمزی‌یه مائل شعاعی ، قارلرك زیربارمشاقنده زمین فنایه دوغرو اکیلن دالارك اوستنده تیتره‌دی . فقط برمشعلهٔ هدایت کبی اوظلام نامتناهی ایچنده شعشعه نثار اولان فنه‌رك نشر ایتدیکی ضیای متعاقب ، خیالك کوچوك قولاقلری دیکیلدی . سرعتله یورزکن کرهٔ زمین طرفندن توقیف اولنمش کبی دوردی . دره اطرافنده‌کی ، اوچورمده‌کی قایالرده عکس ایدن کیشنه‌مه‌سی فضا ایچنه اوزانه اوزانه غیب اولدی . حیوان اورکمشدی . شریف افندی کسکین مهمیزلرینك تأثیرینی آکلامق ایچون ، حیوانك قاصیقلرینه اورمغه باشلادی . ممکن دکل ! ای نه‌دن

قورقويوردى ؟ دقت ايتدى . نظرنى اوچورومه عطف ايتديكى
صيراده ، اورادە ، قارك اوستندە كوچوك برشى كوردى . براز
دها باقدى . اوشى قملدانيوردى برچيغلق قوپاردى . اوت !
شب پرسكونك سياه قانادلرى آلتنه براقيلان بوشى ، شتانك روحى
دونديران زمين باردينه آتيلان بووجود ذى روح هيئت
اجتماعيه يه منسوب ايدى . حركت ايديوردى ! طابور كاتبى
آتندن ايندى . اطرفنه باقندى . عجز بشرى تصوير ايچون ،
باشنى اوكنه اكدى . سوارى حيواندن اينمش ، فنەرى طوتمقدە
بولنمشدى . شريف افندى باشنى قالديردى . فنەرك شعاعى ،
اضطراب درونيسنى ايما ايدن چهره سنده غريب بر تبدلى ،
كوزلرنده ايكى داملا ياشى ، دوداقلرندە ملال انكيز بر تبسمى
ارائه ايتدى . بو كوچوجك ذى روح كنديسنه پك دوقوندى .
دوشوندى : برقاچ آى اول ، ديزينك اوستندە طونبول اللريله
صاقاللى اوقشايان ، معصومانه سسيله « بابا ! » دين ، مينى مينى سياه
كوزلرينك ترجمان ترزبان معصوميت اولان باقيشلرينى بر صالقم
آغاجنك دالندە صاللانان قوشه عطف ايدرك ، كل رنكندەكى
كوچوك دوداقلريله تبسم ايدن ؛ شمدى . . . آه شمدى بلكه
او كوزل اللرى قملداتمغه ، اوصدايى چيقارمغه ، او تبسم ملكانه
ايله دوداقلرينى تنوير ايتمكه مقتدر اولاميان ، بر ياتاق ايچندە
اوستنه ـ قوش ياورولرينى قانادلريله محافظه ايتديكى كبى ـ قوللرينى

آچان طالعسز آناجغنك يوزينه ملول ملول باقان چوجوغنى دوشوندى . بواثناده هيچ برشيله تنور ايده‌مين ، سياهلره بورونن سمانك مجهول افقلرينك ، غير معين برجهتندن صانكه خسته ياوروجغنك صداسنى ايشيديور ، « بابا ! بابا ! بومينى مينى بى قورتار ! » ديين سس ، فضانك ايچنده دولاشه دولاشه آكلاشيلماز برقتله زواللى پدرك كوكلنه دوقونيور ، كوزلرينه دولان ياشلر روحك اك درين يرينه دوكوليوردى . آغلادى ، بريدره لايق كوزياشلريله آغلادى . يانندهكى سوارى كنديسنى منع ايتمك ايسته‌دى ، طابور كاتبى اهميت ويرمه‌دى . اوچورومه دوغرو تمايل ايدن آغاجلرك داللرينه طوتونه‌رق تيترديه تيترديه برآديم آتدى . تهلكه ! . . آنسزين چيقان بورا . داللرى صالليور . قارپار چالرينى شريف افنديننك يوزينه چارپيور . اوسياه ، اودرين اوچورومك نهايتنده‌كى مدهش دره ، خيالات ليليه‌يى قورقوده‌جق قدر ايكليوردى . صاغ اليله داللرى ، صول اليله فنه‌رى طوتيوردى . آياقلرى قارك دولدورديغى بربوش يره تصادف ايتمش ديه پك احتياط ايله باصيور ، فنه‌ر ، يكرمى آديم اوته‌ده كورون وجودى خيال ميال كوستريوردى . ايكنجى آديمده آياغى بوشه كيديوردى . آياغنى چكدى . صاغ طرفه باصدى . سياه

سمانك آلتنده ، بياض قارك اوستنده ياتان وجود ايله آراسنده بش آديم قالدى . اوخ ! ايشته اوراده! مورارمش چهره‌سى ، مينى مينى دوداقلرى كوزوكيور ! شمدى قورتولاجق ! روزكارك شدتلى برصدمه‌سى ، فنر جهتنده‌كى دالارى صالللادى . براودون پارچه‌سى سقوط ايتدى . فنه‌رك جامى پارچا پارچا اولدى . موم سوندى . يول اوستنده حيوانلرى طوتمقده اولان ، آره صيره شديد برزعشه‌ايله تيتره‌ين سوارى‌هايقيردى . هيهات ! . . آرتق شريف افندى‌ده محو اولييوردى . سوارينك چاقديغى كبريتك ضياسى — برثانيه‌قدر — برقاچ آديملق يرى تنوير ايتدى . اوزمان طابوركاتبنك يارى بانه‌قدر قارلره كومولمش اولديغى كورولدى . كبريت سوندى . شريف افندينك بوغوق سسى « عسكر ! كبريت ياق ! . . » ديه عكس ايدييوردى . سوارى هر كبريت ياقدقجه ، طابوركاتبنك ياواش ياواش قاره كومولمكده اولديغنى كورويوردى . جسور نفر حيوانلرى بر آغاجه باغلادى . برطرفدن كبريتلرى ياقه‌رق ، برطرفدن شريف افندينك باصديغى يرلره باصارق ايلرله‌مكه باشلادى . نفر ياقلاشمشدى . بوغوق برسس « اليمدن طوت ! » ديدى . نفر طابور كاتبنك اللرندن طوتدى . كنديسنه دوغرو چكدى . شمدى ايكيسى‌ده سلامتده ايدى . برقاياوستندبولونيورلردى . عودت — قاياوستنده براقدقلرى ايزلرك دلالتيله — اوقدر مشكل دكلدى .

نفر « دونه لم ! » دیدی . قار اوستنده یاتان او مجهول وجودك
قوللرندن طوتمق . اونی قورتارمق ایچون ایکی آدیم قلمشدی .
امان یاربی ! ایکی آدیم ! بو ایکی آدیم آتیله‌جق اولسه‌یدی .
او وجود قورتاریله‌جقدی . بو ایکی آدیمده بر حیات مسئله‌سی
واردی . قار اوستنده یاتنی اورادن آلمق ایچون ایکی خطوه‌
صوکره ایکی ال لازمدی . ال ایکی دکل . درت ایدی . فقط
آتیله‌جق خطوه یوقدی . باتیورلردی . نفر طابورکاتبنه « بزده
اوله‌جکز » دیدی . بو بر ثانیه ایچنده شریف افندینك بیننده ن
بر فیرتینه کچدی . هر تهلکه میدانده ایدی . اولمك تقرر ایتمشدی .
ترك حیات ایتمه‌مش اولدیغی هنوز شبهه‌لی بولونان . استقبالی
ـ شمدیلك ـ بر سحاب کثیف دهشتله مستور اولان بوجان ایچون
ایکی یتیشمش حیات محو اولییوردی . شریف افندی او وجود
مجهولی اورادن قورتارمق فکرندن وازکچر کبی اولدیغی صیره‌ده ،
صوغوغك شدتندن دها شدید بر تأثیر ایله رعشه‌دار اولدی .
روحنك ایچندن کلن بر صدا « بابا ! سن بونی قورتاریر ایسه‌ك
بن ایی اوله‌جغم ! » دییوردی . یانده‌کی نفره « قورتاره‌جغم ! »
دیدی . آیاغنی اوزاتدی . باصدی . دقت ایتدی . آیاغنك
آلتنده‌کی جسمك قوی اولدیغنه اعتماد ایتدکدن صوکره قوللرینی
اوزاتدی . بو اثناده نفر بر کبریت دها چاقدی . مائی وصاری
بر ضیاء شریف افندینك قوللری آراسنده اویویوز کبی کورونن .

بر چوجغك منکشه [بنفشه] قدر مورارمش اولان چهره سنده اهتزاز ایدییوردی . کبریت سوندی . ظلمت ! . . شریف افندی دیکلەدی : چوجوق تنفس ایتمیوردی . اولو ایدی . او ظلام بی پایان ایچنده باشنی چوجوغك قلبی اوستنه قودی . بیوك موفقیت ! . . جناب حقه حمد وثنا ! . . یاوروجغنك قلبنده ـ همان همان حسن اولونمامغه باشلایان ـ بر حرکت واردی . کبریتلری یاقیورلردی . براقدقلری ایزلره باصارق ، حیوانلرك یاننه کلدیلر . شریف افندی حیوانه بیندی . یاورویی قوجاغنه آلدی . او اقشام جوار کویلردن برنده قالمق لازم کلیوردی . یاریم ساعت صوکره بر کوی بولدیلر . اورایه کیردیلر . اودانك اوجاغنــده چاتیردامقده اولان اوجاغك قیرمزی آلوی ، طوپراقله صیوانمش دیوارلری غریب بر صورتده تنویر ایدییوردی . شریف افندی چوجوغی بر یاتاغه یاتیردی . بر فانیلا ایله آیاقلرینی اوغمغه باشلادی . بو چوجوق اوغلانمیدی قیزمیدی؟ کوچوکدی . بللی اولمیوردی . طــابور کاتبی اوغمقــده دوام ایتــدکجه ، چوجوغك حرکات قلبیه سی حس ایدیلییوردی . فقط صــاغ قالاجغنه هنوز امنیت حاصل اولامیوردی . بر آرالق ، یاوروجق قوللرینی اویناتدی . متعاقباً آغلامغه باشلادی . مژده ! . . بو آغلایش هرکسی خندان ایده بیلیردی . بو داملا داملا دوکولن کوز یاشلری نشانهٔ حیات ایدی . بوکره شریف افندی چو-

جوجغك يوزينه دها دقتله باقدی . نه‌قدر سویملی ! . . آلتون رنكنده‌كی صاچلری دها بك قیصه ایسه‌ده ، کونشك ـ زمان طلوعنده ـ کلبکلرك قانادلرینی یالدیزلامق ایچون ـ نشر ایتدیکی ایلك خطوط شعاعیه‌قدر پارلاق ایدی . کیرپیکلری اوقدر اوزون اولماسه‌یدی کوزلرینك ایچینی‌ده کوروردی . فقط آلتون رنكنده‌كی صاچلری‌ده اثبات ایدییوردی‌كه اوزون کیرپیکلرینك ـ بوتون کائناتدن قیصقانوب‌ده ـ کیزله‌دیکی کوزلر مطلق آچیق الا ، یاخود ماوی اولمالیدی . او آنده طابور کاتبنك فکری استانبولده‌کی چوجوغیله مشغول اولمسه‌یدی ، تناسبی قابل انکار اولمایان اومینی مینی اللری اوپه‌رك « برکون کله‌جکدرکه بو مینی مینی اللر سعادتخانهٔ شبابتك ابواب مذهبنی آچاجق » کنج کوکللرك الك نازك . الك عمیق . الك متحسس سودالرینه دوقونه‌جق ، کوزیاشلریله بسله‌نن تبسملره قارشی ـ کونشك لطیف برشعاعنه‌مقابل آچیلان چیچك کبی ـ انکشاف ایدن روحلری اوقشایه جقدر ! » دیه‌جکدی .

دونکی مظلم سمایه ، بورالی هوایه ، کورولتولو خیابانه قارشی بوکون پارلاق برسحر ، آچیق برمنظره ساکت براورمان واردی .

صباحك ایلك ضیای خفیفی ـ ظلام حزن ایچنده‌کی کوکللره

سودانك نفوذی کبی ـ آغاجلرك ذروه‌لرنده دولاشان سیسلره نفوذ ایتمکه چالیشیوردی .

ایکی ساعت صوکره ادرنه‌یه واصل اولمشلر ، ایرته‌سی صباح تیره‌نه بینمشلردی .

ساعت اوچ !

کیجه‌نك دامان ظلامی استانبول آفاقنی ستر ایتمش ، لامبالرك اولرك بوز طوتمش جاملرندن عکس ایدن سونوك شعله‌لری صوقاقلرك برقسمنی تنویر ایلمشدی .

ساعت اوچ اولدیغی حالده ، ادرنه‌دن کله‌جك اولان تیره‌ن هنوز استانبوله واصل اولامامشدی . نهایت قیش کیجه‌سنك سکوت مدیدینی ، ایشیلمك قوپاردیغی شدید برچغیلق اخلال ایتدی . متعاقباً ظلام بی‌پایان ایچنده (لوقوموتیف) ك اوکنده‌کی ایکی فنه‌رك ضیای آتش فشانی ، دهشتلی بر جاناوارك چشمان پرتو نثاری کبی پارلادی . تیره‌ن ، حرکتنی یاواشلاته‌رق ، موقفنده توقف ایلدی . تدارك معیشت خدمتیله مکلف اولان حماللر واغونلره آتیله‌جق قدر برانهماکك تحت تأثیرنده بولنیوردی . موقف اوکنده بولونان ایکی عسکر تیره‌ندن چیقان بعض ضابطلری نظر دقته آلیوردی . بو عسکرلرك بویونلرنده آصیلی اولان

صاری لوحه‌لر اوستنده جمعیت مدنیه‌نك آسایشنی وقایه حقوق عمومیه‌یی محافظه ایلین، حاصلی هرکسی حرمته مجبور قیلان (قانون) کلمه‌سی یازیلی ایدی . اوزمانلر ، (عساکر ملکیه) یه داخل برقاچ افندی ، روم ایلی مهاجرلرینی کندیلری ایچون ترتیب اولونان اقامتکاهلره کوتورمك اوزره قارلر ایچنده ، چامورلر آراسنده ایفای وظیفه‌یه غیرت ایدییورلردی .

مهاجرت ، بونلری استانبوله سوق ایتمش ، روم ایلی شمندوفر اداره‌سی‌ده اوته‌یه ، بری‌یه تقسیم اولنجیه قدر بریرده طوپلو بولونمالری ایچون، مهاجرلره مخصوص اولارق ، موقفك بویوجك برصالونی بونلره تخصیص ایتمکی مناسب (!) کورمشدی .

او آقشام ، برقندیلك خفیف ضیاسی ایله تنویر ایدیلن بواقامتکاهده ، قادین ، ارکك ، چوجوق اولمق اوزره یوزاللی قدر نفوس بولونیور ، بوراده یوزاللی حیات تنفس ایدییوردی .

بوقدر اوضاع واطوار آراسنده چوجوغنی غیب ایتمش ، یولده خسته‌لانان سوکیلی قوجاسنك وفات ایتدیکنی ، برآرشین درینلکده‌کی قارلره کومولدیکنی کورمش برقاچ قادین ، شدت افتراقك کوکللرنده بسله‌یوب دوداقلرندن دوکدیکی برفریاد تحسر آراسنده هیچقیریرلردی .

[عساکر ملکیه] یه منسوب برقاچ افندی ، بونلری بعض محله‌لره تفریق ایدییورلردی .

بواثناده قاپی شدتله آچیلدی ؛ صالونك دیوارلرنده اهتزاز ایدن ضیا ، بوز آبادن [عبا] معمول پالتو کیمش بر آدمك اوموزلرنده‌کی آپولتلر اوستنده طابور کاتبی اولدیغنه دلالت ایلین ایکی علامت فارقه تنویر ایتمشدی . باشنده‌کی فس بوروشمش ، صاچی صاقالنه قاریشمش اولان بو آدمك قوللری آراسنده برچوجوق واردی . قندیلك یاننه یاقلاشدی چوجوغی قالدیردی . آره‌صیره تیتره‌ین ضعیف برضیا ، یاورو-جغك چهره‌سنی اوراده‌کی آدملره ارائه ایتدیکی زمان طابور کاتبی ، محبت پدرانه‌یی تفسیر ایدن برصدای متهزز ایله هایقیردی .

— بونی * * * بولنك اوستنده ، * * * کوینك جوارنده * * * اورمانده بولدم . تانییان وارمی ؟

قادینلر جهتندن کلن برچغلیق ، هرکسك نظر دقتنی جلب ایله‌دی . متعاقباً برقادین ـ کندندن کچه‌رك ـ دوشدی ! ..

شبهه‌سز ، شبهه‌سز ! . . بو بر والده ایدی . بوصدا والده اولان برکوورجینك اوتوشی ایدی . چونکه قادین دوشردوشمز برقاچ کشی بو کلمه‌لری تکرار ایتمشلردی .

— فخریه ! . . فخریه ! . . اولمه‌مش ها ؟ . . آناسی چوجوغنی بولدی .

قادین آیلدیغی وقت ، قوللری آراسنده ویریلن معصومه‌ده والده‌لر ایچون عالم بالای سرمدیتدن اینمش اولان بر نظرله باقدی . صوکره بو نظر مادرانه‌یه بر حس مجنونانه علاوه ایده‌رك اطرافنده بولونان قادینلردن استفسار مطالعه ایدییور کبی ، او آرالق کول رنکنه تحول ایدن دوداقلرندن بو کلمه‌لر دوکولدی :

— فخریه دکلمی ؟ . رؤیا کورمیورمیا ؟ . .

والده تأمین ایدلدی . باباسی حسین ، فخریه‌نك — ملکلری بیله خندان ایدن بر تبسمی هر اضطرابی اونوتدیردی . کونشك بر شعله‌سی ، بر فقیر چیچکنه تازه حیات بخش ایتدیکی کبی ، بو تبسمده — فقط یالکز بو عائله ایچون — ابدی بر سعادت تبشیر ایلشدی . بو عائله دنیانك خزینه سنه مالك اولایدی ، فخریه‌نك او بلیرسز تبسمندن حس ایتدکلری لذائذی بر دورلو بولامیه‌جقدی . بو تبسم پك مؤثر ایدی . بو تبسمده بهارك طراوتی ، سمانك لطافتی ، بر والده‌نك نشانهٔ بوسه‌سی ، بر پدرك نظر محافظه‌سی واردی . بو تبسمده بر قلبی آغلاده‌جق ، بر طاش اریته‌جك تأثیرلر کورینوردی . بو تبسم ، قلبلره حکم ایدن بر تبسم ایدی . ملك کبی بر چوجوغك کل کبی طوداقلرینی بو تبسم اوپیوردی . چوجوق ! .. بهارستان عمرك معصوم قوشی ! .. کلستان خیالك تبسم غنچه‌سی ! قابلمی درکه مدنیت انسانیه‌سنی اونوتمش بر آدم بو قوشك بهشتی اوتوشنه قارشی تیتره‌مسون ؟ .

ممکنمی درکه حقوق بشریه‌یی پایمال ایتمش بر خیرسز او غنچه‌دن

انكشاف ايدن تبسمه‌مقابل هدايت انسانيه‌سنى دوشونه‌سون ؟ . . تيترر ! . . چونكه كنديسى‌ده اويله اوتيوردى . كنديسى‌ده معصوم اوله‌رق دوغمشدى . كنديسى‌ده اويله كوچوك برقوش ايدى البته تيترر ! . .

دوشونور ! . . خيرسز ديديكمز حريف برقاپلان اولمق اوزره دوغمامشدى . اوده بر معصوم ايدى البته دوشونور !..

بو حكايه‌مده ، دها دوغروسى هرجهتى جدى اولارق يازديغم بو اثرمده ، سرائر وجدان بشرى ـ بحقٍ ـ تدقيق وتعريف ايتمكه وقتم مساعد دكلدر . بونك ايچون ينه بحثمه عودت ايده‌يم . سوكيلى قارئلرمك برقسميده بويله ايسترلر .

اوكيجه ، برمدت ايچون كندى خانه‌سنك سلاملق قسمنده اقامت ايتمك اوزره شريف افنديـنك يانـنه آلديغى حسين عائله‌سى استانبولده قالديلر . ايرته‌سى كونى قارتاله كيتديلر . طابور كاتبنك اوى اوراده ايدى .

شريف افندى قپويى چالدى . مرديون باشـنده دوران قاريسنك قوللرى آراسنه آتيلدى . بو اثناده قاپيسى آچيق بولنان اودالرك برندن برطاتلى صدا ايشيدلدى . بوصدا پدرى مسرور ايتدى . چوجوق انى اولمشدى .

ايرته‌سى كون حسين ، فخريه‌نك خسته اولديغنى شريف افندى‌يه اخبار ايتدى .

قيزجغزه باقمق ايچون جلب ايديلن طبيب فخريه‌نك ذات

الرئه‌یه کرفتار اولدیغنی سویله‌دی . کوچوك چوجوق بر آی
یاتدی . صوکره کسب عافیت ایله‌دی .

سیلاب حوادثه قارشی لاقیدانه تبسملر ایدن بو کوزل فخریه
بویویوردی .

— ٦ —

یکرمی بش سنه اول استانبولده برعائله واردی . برچوق
تیزه‌لردن ، بویوك آنالردن ، اقربا وتعلقاتدن صرف نظر ،
بوراده تصویر اولونان وقعه‌ده اك زیاده‌ایشه یارایان (!) درت
کشینك احوالنی عرض ایتمك ایسته‌رم . صوکره بودرت کیشی
آراسنه کیره‌رك ، افرادعائله‌دن اولانلرك اك مهملرینی صیره‌سی
کلدیکی زمان ارائه ایده‌جکم .

یکرمی بش سنه اول استانبولده یتیشن بوعائله‌نك بیوکی
حلیم بك نامنده برذات ایدی . حلیم بك مزاج دموی ایله
مزاج عصبی‌نك امتزاجنی کوسترن برچهره‌یه مالك ایدی .
حدید ایدی . بونکله برابر ، افراد عائله سنه قارشی پك رقیق
پك متحسس بولونوردی . بعضاً مرحمتیله متناسب اولمیان
برحدتده بولونوردی . بعضاً سکونته توافق ایتمیان برمرحمت
کوستریردی . برکره بویوك اوغلنی فنا حالده دوکمش ، برکره‌ده
کوچوك اوغلنه یکی یاپدیرمش اولدیغی برکوزکی قار اوستنده

تتیره ین برفقیر چوجوغنه ویرمشدی .خصوصیت احوالی شایان تعجب ایدی . فقط حقایق انسانیه‌نك کافه‌سنی بورایه یازمغه ــ هله بو اثر داخلنده ــ قانع دکلم. شوقدر دیه‌بیلیرم‌که حلیم بك ــ بعض اخلاق واطواریله ــ جمعیت بشریه‌نك شاذ بر فردی ایدی .

قاریسی مبروره خانم قوجه‌سنی سوه‌ر ، چوجوقلرینه کمال تقیدایله‌باقار ، کنج برقادین‌ایدی . فقط بر ربع قرن اول بوقادینی ، فنون جدیده‌نك احتساسات انسانیه‌یه بخش ایتدیکی بعض انفعالات قلبیه‌دن محروم عد ایدرسه‌م خطا ایتمه‌مش اولورم . بوجهتله براز ساده‌دلدر دیه‌بیلیرم .

حلیم بکك بویوك اوغلو خلوصی سکز یاشنده ، کوچوك اوغلو جمال درت یاشنده بولونیورلردی . خلوصی وجهاً باباسنه بکزه‌دیکی کبی طبعاً آناسنه بکزردی . آناسی کبی براز ساده‌دل ، اولدقجه خسیس ایدی . جمال ، وجهاً آناسنه ، طبعاً باباسنه آندیرردی . باباسی کبی بعضاً حدید ، باباسی کبی بعضاً سمیع ایدی .

حلیم بك سیاحت سوه‌ر برذات اولدیغندن شامده برمأموریت استحصال ایتمشدی. استانبولدن بیندکلری واپور بوعائله‌یی بیروت اسکله‌سنه براقدی . برکون صوکره ، شام ایله بیروت بینده ایشله‌مکده اولان که‌روسا [برنوع یول آراباسی] ایله شامه مواصلت ایتدیلر . هواسی اوقدر لطیف اولمایان بوممکتك

اطرافنده‌کی باغچه‌لرك یشیللکلر ایچنده‌کی منظره‌سی قلوبه فرحبخش اولوردی . پورتاقال ، لیمون ، تورونج . آغاج قاوونی کبی ممالك حاره‌نك هدیهٔ بهاریسی اولان میوه‌لری یتیشدیرن شو باغچه‌لر شام ارباب صفاسنك مسیره‌سی اولمشدی .

طلوع ، شام آفاقی آلتون یالدیزلری ایچنده براقیرکن ، مبروره خانم ، پك آغیر اولان اویقوسندن اویانیر ، پنجره‌دن اوزتاسندن برده‌رده‌جکك جریان ایتدیکی باغچه‌یه باقار ، شعاع شمسه قارشی براق ، صاف صولریله تنور ایدن حوضك اوستنده ، سرحوضه یقین اولان آغاجلردن دوشن پورتاقاللری سیر ایدردی .

خلوصی بونلری طوپلامغه قوشار ، جمال قرداشنه پیرو اولوردی .

برآرالق [الهامه] ده‌برصیفه‌ده اوتوردیلر . صیق آغاجلر ، کل فدانلری ، یشیل قانادلی قوشلر ایچنده برلوحهٔ سعادت ارائه ایدن بوصیفیه برجنت ایدی . صباحه قارشی ، بلبللر سمای لاجوردی‌یه نصب نکاه تفکر ایدرك ، برعالم ذی‌صفای معنوینك قلبلرینه بخش ایتدیکی سرائر معصومانه‌یی برکمانك صداسندن دها محرق ، برقانونك اهتزازندن دها تیتره‌ك اولان صدای سماویلریله افهامه چالیشیرلر ، یالدیزلر ایچنده قالان مشرقك تقربنی تبشیر ایتدیکی طلوعی آلقیشلارلر ایدی .

آقشامه‌یقین قوشلرك صداسی نهایت بولمغه باشلار ، یوکسك آغاجلر خورشید مغرب آرانك صوك ضیای زرّینی ایچنده — آقشام اوستی چیقان سرین برروزکار ایله — صاللانیر ، متعاقباً آقشامه مخصوص اولان وارباب رقته روحلرینی دیکله‌مك ایچون بروقت محزونانه بخش ایدن سکونت غریبانه‌یی یکدیکرینه تماس ایلین یشیل یاپراقلرك خیشردیسی ، صیفیه‌نك کنارندن کچن درین نهرك چاغیلتیسی اخلال ایدردی .

برکرّه بونلرك کنارنده دولاشمقده اولان بش یاشنده کی جمال ، آغلایه آغلایه والده‌سی مبروره خانمك یانه قوشمش ده « آنه جکم ، آنه‌جکم ! قورقدم ! . . صویك کنارینه ، ایشته اوراده . . . والله آنه‌جکم . . . برقیز کوردم ! . . بیاض . . . پك بیـاض بر قیز ! . . آلتون کبی . . . هم‌ده اوزون . . . شی . . . ایشته صاچلری وار ! . . چیپلاق ! . . قورقدم ! . . هایقیردم ! . . بنی کوردی ! . . صویك ایچنـه کیردی ! . . . » دیمش ، مبروره خانم ده چوجوغی آغوش شفقتنده صیقه‌رق ، آ ! ! اوستمه ایلك صاغلق ! . . ای ساعتده اولسونلر ! . . قورقمه اوغلوم ! . . اونلر پریلردر ! . . انسان اوغلنه دوقونماز-لرمش ! . . » دیدی . چـوجوق هیچ برشی کورمامشدی . کندی خیالاتی آکا بویله کوسترمشدی . بوخیـالاتی ذهننده حاصل ایدن شی ، ایسه ایکی کون اوّل برخدمتجی قاریسنك ،

بوصودن آزا صیره صاری صاچلی بر پری قیزی چیقدیغنه دائر سویله دیکی بر حکایه ایدی. آه!.. آه حکایه‌لر بواوماجی ماصاللری!.. حمام آناسی، چهارشنبه قاریسی فقردلری!.. معصومیتك دور خیالده چوجوقلرمزك ذهنلرینه ـ جاهل دادیلر طرفندن القا اولنورلر!.. ایشته کوچوك جمالده، فکرسز بر خدمتجی قاریسنك بویله بر ظلم جهانه تصادف ایتمشدی. آقشام محل مأموریتندن عودت ایدن حلیم بك ایشی آکلادقدن صوکره، چوجوقلری بویله خیالات مدهشه‌یه سوق ایدن حکایه‌لرك پك مضر اولدیغنی سویله‌دی. لکن ایکنجی کونی صیفیه‌اچنده، سیاه ییلان حکایه‌سی چیقدی‌که کوزلری آتش کبی پارلایان بوسیاه حیوانك یشیل صارماشیقلر آراسنده دولاشدیغنی مبروره خانم کورمش و آرتق بونك اوزرینه ده «ابی ساعتده اولسونلر!» دیه‌مه‌مشدی. حلیم بك بر عائله‌یی بویله اضطرابلر اچنده بولوندرمقدن ایسه شامه عودت ایتمکی مناسب کوردی. شامه نقل ایتدیلر.

بعض خیالاتك حقیقةً مشابهتی واردر. کیم بیلیر؟..، شمدی پری قیزینك خیالنه قارشی هایقیره هایقیره کمال دهشتله تیتره‌ین جمال، براز صوکره، بلکه پریلردن کوزل بر نادرهٔ حسنك حیرانی اولاجقدر.

شامه عودتدن براز صوکره، حلیم بکك مأموریتی بیروته

تحویل ایدلدی . بیروتده‌کی اوبك نظر ربا ، پك لطیف انشا ایدلمشدی . زمینی مرمر اولان بر صالونك تاوانده ، فکر شاعرانه‌یی اساطیره ارجاع ایدن ، پك عالی بر رسامك [بازی نقاش یاپه‌لم !] تصور عاشقانه‌سنی مصور اولان بر پری تصویری واردی . اللرندن برنده بر پورناقالی آتاجق کبی طوتیوردی . بو پری حرکت ایتمزدی . بو جهتله ، جمال دائما صالونه کلیر ، بو قازیده کندیسنه تبسمله باقان بو تصویر لطیفه ، بو پری قیزینه باقاردی : صنایع نفیسه‌نك بو یادکار لطیفنه حیران اولمشدی ، تماشاسنه نهایت . ویروب‌ده صالوندن چیقارکن ، « بو پری‌لا- قیردی سویله‌مز ! » دیردی .

بیروتده برسنه قدر اقامت ایتدیلر .

برسنه‌صوکره ، حلیم‌بك صوفیه‌یه مأمور اولدی . عائله‌سنی — برمدت موقته ایچون — بیروتده براقه‌رق ، کندیسی کیتدی . بر آی کچدی . عائله‌سنی آلدیردی . بو عائله ، استانبوله کلد- کدن اون بش کون صوکره مبروره خانم بر اوغلان چوجوق دوغوردی ، طفلانه قیصقانجلقلر برطرف ایدیلیرسه خلوصی وجمال ایچون ایی بر آرقاداش !

قرق کون مرور ایتدی . صوکره ، صوفیه‌یه کیتدیلر .

بورادەکی مدت اقامتده برسنه‌اولدی . بر آرالق ، استانبوله کلیندی . تکرار صوفیه‌یه کیدلدی . بو ایکنجی کیدیشده زواللی

حليم بك ، بيچاره مبروره خانم مدهش برضربه‌یه تصادف ایتدیلر : حلیم بکك صوك ثمرهٔ حیاتی اولان کوچوك یاوزو — برحواله ضربه‌سیله — وفات ایتدی . بووجود لطیف [بالی بابا] زیارتکاهنك طوپراقلرینه ترك ایدلدی . صوفیه بوعائله‌یه زندان اولدی . ینه استانبوله کلدیلر .

— ٧ —

ارضرومه ، اوقارلر ایچنده‌کی ، دومانلر آراسنده‌کی ارضرومه کیدیورلردی . بوممکلته واصل اولدقلری زمان — بردرجه‌یه قدر — وحشته یقین اولدقلرینی اكلادیلر .

کرك خلوصی ، کرك جمال اوایچنده خصوصی معلملر واسطه‌سیله اوقومغه آلیشدقلرندن ، ایکیسی‌ده ، ارضرومده مکتبه ویرلدی . برآرالق خلوصی ، ارضروم مکتب اعدادیسنه دوام ایتمکه باشلادی . جمال‌ده اوشاقلرك اوطه‌سنده النه کچن برقاچ حکایه کتابنی هجالیوردی . اوکوچوك یاوزو ، بوعجم حکایه‌لرندن نه‌قدر لذت حس ایتدی ! حتی برده کوچوك ساز تدارك ایدرك ، بوحکایه‌لرك تصویر ایتدیکی عاشقلری تقلید ایدیوردی . جمالك نظرنده بوکتابلردن دها عالی یازلمش برشی یوقدی . اونلرنه بیوك اثرلر ایدی ! لیلا ایله مجنون ! بونلر بربرلرینی

نیچون سومشلر ایدی ؟ سومك نه دیمك ایدی ؟ لکن بو مجنون نه قدرده یانیق برشیدی ! عاشق کرم ایله اصلی خان ! کشیش قیزینی اصلی خانه ویرمه مشدی . نه عجب شی ! . . کرم ، اصلی خانی آرامغه چقمشدی . داغلره ، طاشلره اصلی خانی صورارددی . اونلر جواب ویررلردی . برکره برقورو قفادن بیله جواب آلدی . شوکرم نه بویوك بر آدم ایدی ! سازینی النه آلدیغی کبی :

اصلی خانم بورالرده کیمیمی ؟
یول ویرمه یك آمانه دومانلی داغلر !

دیردی . اوتوز ایکی دیشنی سودیکنك یولنده نصل فدا ایتمشدی . یا . برآه دیدیکی وقت کرمك آغزندن بورنندن آتشلر چیقه رق ، طوتوشمامشمیدی ؟ واه واه ! . . زواللی یه نه قدر یازق اولمشدی ! . . یا صوکره آصلی خانك ، صاچلریله کرمك کولنی سوپوروركن اونكده طوتوشمه سی عجیب دکلیدی ؟ . . یا عاشق غریب ایله شاه سنم ؟ . . عاشق غریب نهایت شاه سنمی آلمشدی . قرق کون قرق کیجه ده دوکون ایتمشلردی . اوزمان عاشق غریب سازینی النه آلارق نه لر سویله مشدی ! یاشاه اسماعیل ایله کل عذار ؟ الحاصل ؟ بویوك . . . آما پك بویوك اثرلر ! . . . جمال بونلری اوقور ، اوقومغی بیتیردکدن صوکره ، کوچوك

سازی اللرینه آلیر ، تللرینی غیر منتظم قاریشدیریر . « طین ! طین ! . . » دن عبارت چیقان بو صدایه :

بولوك بولوك اولمشمهوری تیر اری ،
هیچ بریسی کل غذاره بکزدمز !

شعرینی (!) قاریشدیریردی . باباسی حلیم بك شاعر اولدیغی ایچون کوچوك جمالك بو هوسلرینی ، بو آرزولرینی خوش کورردی .

بو عائله صکره استانبوله کلدی . یالکز حلیم بك ارضرومده قالمشدی .

اوچ سنه ارضرومده قالان بو عائله ، طربزونه یقین اولان برتپه اوستنده ، افقلره قدر امتدادایدن قره دکیزك او آچیقلغنی ، اوماثیلکنی کوردکلری زمان هپ بردن برندای سرور چیقارمشلردی . بو دکیز اونلره استانبولی اخطار ایتمشدی . لوید قومپانیه‌سنك غایت کوزل برواپوری ، بحر سیاهك سحائب مظلم سمایه‌دوقوناجق قدر قاباران دالغه‌لرینی یاره‌رق ، بو عائله‌یی ، دنیاده برحوض بهشتی ظن اولونان بوغازه ادخال ایله مش ، استانبوله کتیرمشدی . ساعت یاریمده کوپرودن حرکت ایدن [تراموای] ه بیندیلر . ایکی طرفده‌کی دکانلردن یاقیلان لامبالرك صوقاغه عکس ایدن ضیالرینی تماشا ایده ایده ، صاتیجیلرك صدالرینی دیکله‌یه دیکله‌یه آقسرایه

ایندیلر . اوراده طوپ قاپی‌یه ایشله‌ین [ترامواي]ه بینمك لازم کلدی .

یوکسك قالدیرمده ایندیلر . اولرینه کلدیلر .

جمال لطفی پاشاده‌کی طاش مکتبه دوام ایدییور ، اوراده قرآن کریم ، علم‌حال اوقویوردی . بونکله برابر ، آره صیره عاشق عمر ، درتلی دیوانلرینی اوقومقدن بردورلو وازکچه‌مز ایدی .

اووقت جمالده ، عاشق عمرك آثارندن اولان :

ویرمم سکاجانمی بنده الك ای ملك الموت !

جانانمه نذر ایلدیکم جانمه دکمه !

مفردینك تصویر ایتدیکی حسیاتی آکلایه‌جق حس اولمادیغندن ، بوترك شاعرینك :

جامع امیّه ایچره کل نیازده بول بنی

مصراعنی‌پك سور ، شامده‌کی [جامع اموّیه] نك حولیسنده‌کی حوضنك بویوك فسقیه‌سنك چیقاردیغی صولرك برقارپوزی دوندیره‌جك قدر قوّتلی اولدیغنی تخطر ایدردی . درتلی بیچاره سنك ایسه :

ای درتلی بیچاره بواسرارده نه‌حال‌وار ؟

مصراعنده‌کی اسراری آکلامق ایچون ذهننی یوراردی .

خلوصی حدّبلوغه ایرمش ، هوایی مشربلکه باشلامشدی .

صوکره ، ارضرومه باباسنك یانه کیتمك ایستهدی . والدهسی ــ بردورلو ضبط ایدهمدیکی بوچوجوغی ــ باباسنه کوندردی .

برکون جمال ، مکتبده اوقورکن ، براو شاق کلهرك ، پدر وبرادرینك کلمش اولدقلرینی سویلهدی. جمال قوشدی . اوه کلدیکی زمان باباسنك قوللری آراسنه آتیلدی. کوزیاشلری دوکولدی .

حلیم بك بوکرّه ارزنجانه عودت ایدهجکدی . استانبولده برآی قدر اقامت ایتدیلر . صوکره ، برجمعه کونی طرابزونه متوجهاً حرکت ایدن برفرانسز واپورینه بیندیلر . طرابزونده بر هفته قالدیلر .

— ٧ —

یاغمورك سیللر پیدا ایتدیکی برزمانده ، بوعائله [وازکرد] تپهسندن ــ جوارندهکی کویلرك آغاجلری سیللر ایچنده تموّج ایدن ــ ارزنجانی کوردیلر .

ارزنجان حلیم بك ایله مبرور دخانمهفنا کلهدیکی کبی ؛ چوجوقلر ایچونده پك اکلنجهلی بر مملکت اولدی . یازین . [صاری کول] ده طوتدقلری صیفیهیه کیدرلر ، قیشین ارزنجانده اقامت ایدرلردی .

استانبولده ایکن عسکره داخل اولان خلوصی بوراده عسکری دائره‌سنه دوام ایدیور ، جمال مکتب رشدیه‌یه کیدیوردی .

جمال‌ده بو آرالق شعر هوسلری اویانمش ، موزون ـ فقط معناسز ـ بر ایکی شیء‌ده سویله‌مشدی. فقط بیلم نه‌دن؟ کوچوجك قلبنده منبعثك کندیسنك‌ده بیلمه‌دیکی بر تأثر بسله‌نیوردی . مثلا بر مهتاب فکرینی اشغال ایدر، بر سحر قلبنی انشراحله دولدوروردی. بر کره سببسز آغلادیغنی کورمشلردی .

حلیم بکك مأموریتی انطاکیه‌یه تحویل ایدلدیکی زمان، جمال چوق سونمشدی . چونکه ، انطاکیه ، ملاطیه ، عینتاب ، کلیس طریقیله کیده‌جکلر ندن ، جمال دائما آت اوستنده بولونه‌جق ، آتی قوشدیره‌جقدی .

خلوصی ، برازسودالی اینبه‌ده ، بو سودایی سیروسیاحتك بردرجه‌یه قدر تخفیف ایده‌جکی یوله چیقدقلرینك برنجی کوننده کوزونیوردی .

آناطولینك قارلرله مستور اولان یوللرنده تصادف اولنان مشکلات وموانعی تصویر ایتمش اولسه‌م ، بو کتابه دها برچوق بابلر ادخال ایتمك لازم کلیر . حال بوکه بونلرك پك بد بختانه یازیلان بو سرکذشت حزینه مناسبتی یوقدر .

یالکز شونی نقل ایده‌بیلیرم: عینتابه مواصلتلرینك ایکنجی کونی جمالك ذهننده کوچوك برتفکر دولاشدی . بوتفکر انطاکیه‌یه وارینجه‌یه قدر دوام ایتدی . ایکی ایری ، سیاه کوزه قارشی مضطرب اولمشدی .امان یاربی ! ..بوچوجوق پك سودالی اولاجق !..

انطاکیه بو عائله‌یه ازنجاندن دها خوش کلدی. شهرك قسوت انکیز صوقاقلری ، اولرینك مغموم منظره‌سی پك ده‌اینی دکلدی . فقط حزین برسکون ایچنده جریان ایدن [عاصی] نهرینك اطرافنده‌کی باغچه‌لر ، [حربیه] دینیلان موقع [بیت المال] نامنده‌کی موقعك یشیل چمنلرینی اهتزازه کتیره‌ن ، روحی احتساسات غریبانه ایله متحسس ایدن سودالی چاغلیانلر بهشت دنیویدن عبارت بر مسیرهٔ صفا تشکیل ایدیوردی .

بوارالق ، حلیم بکك ــ موقتاً ــ حلبه کیتمه‌سی لازم کلدی. بوسیاحتده خلوصی ایله جمال ده برابر ایدی . جمالك بوسیاحتده تصادف ایتدیکی بر وقعه ، قلب بشری دقتله تدقیق ایدنلرجه ، متحیرانه بر تبسمی موجب اولابیلیر . بوچوجوق سودایه اوقدر مستعد ایکن ، حلبده سویلمش ، فقط سومه‌مشدی ، باقکز نصل :

جمالك راکب اولدیغی عرب آتی عمیق اوواسنك سکونت مطلقه‌سی ایچنده قطع مسافه ایتمکدن یورلمیور ، آراصیره پك مسرورانه برصورتده کیشنیوردی .

یازین، کوندوزك بو صیجاق اوواده سیاحت پك مشکل اولدیغی ایچون کوندوز اویومغی، کیجه کیتمه‌کی مناسب کوردیلر.

مهتاب، بوتون اووانی تنویر ایدییور، عاصی نهرینك ییلان قاوی مجرالری اوزاقدن پك لطیف کورونیوردی.

انطاکیه‌دن چیقدقدن درت ساعت صوکره [جسر حدید]. نامنده بر موقعه کلدیلر. بورانك ابنیه‌سی بر خاندن، بر قوللوبه‌دن عبارتدر. آتلر دینکله‌ندی. برده قهوه ایچدیلر. یوله دوزو-لدیلر. ساعت سکز راده‌لرنده [حارم] دینیلان موقعه کلدیلر: آرقاسنده‌کی بویوك طاغك اوستنده نجم سحر پارلیوردی.

جمالك، شمدیکی وقتی اولایدی، صباحك تقربنه قارشی حزین بر ضیا نشر ایتمکده اولان اوقمری، بویوك طاغك اوستنه بر الماس پارچه‌سی کبی آصیلمش ظن ایتدیکی اونجم سحری، اوتوزدقلری اودانك پنجره‌سنك کوستردیکی قارشیلقلی آغاجلرله بونلرك اوزتاسندن جریان ایدن براق، صاف بر صویی کیم بیلیر نه‌لره تشبیه ایده‌جکدی!..

ضیاسنی یاواش یاواش آزالتمقده اولان اوقمری، احتمال که پرتو حیاتی آهسته آهسته اوچمغه باشلایان بر متورمه‌نك بر لوحهٔ خسوف. عرض ایدن چهره‌سنه. تیتره‌ر کبی حزن ایچنده دوران اونجم سحری، بایغین بر مائی کوزه، اوافلاکه سرچکن آغاجلری، اوظلمت آراسنده، اسکی ماصاللرده کورولدیکی وجهله غول بیابانیلره، اوصویی. صحرانك اطرفنه چکلمش بر کوموش زنجیره بکزه‌ته‌جکدی!..

فقط اووقت ، جمالك نظرنده قمر . تمامیله یاپیشدیرلمش برلامبادن عبارتدی ! نیچون دوغار . نیچون غروب ایدر بیلمزدی!.. متورمه‌نك نامنی ایشیتمه‌مشدی ! «قیز» کلمه‌سنك معناسنی دوشونمکده وقتی یوقدی! سیاه کوز ، مائی ، کوزلرکوز هیچ وظیفه‌سنده دکلدی ! غول بیانیلری ، اکثرکدی حکایه‌لری سویله‌ین دادیسندن ایشیتمشدی . اما اونلری پك ده دوشونمزدی ! برصو آقیورمش . ایسترسه آقماسون ! . . حقیقةً چوجوق ، یعنی بختیار ایدی ! . .

کوزلرینی آچدیغی وقت ، آرتق اویله زمانی تقرب ایتمشدی : کیندی . دیشلری چیقدی . کیجه کوردیکی درەنك یانه قدر کیتدی . النی ، یوزینی ییقادی .

اودایه عودت ایتدیکی زمان ، کندیسنی یمکده بکله‌مکده اولدقلرینی کوردی : اورته‌یه برسفره قورولمش سفره‌نك کنارینه اسمر ، فقط هر حالده لذتلی اتمکلر دیزلمشدی . برچاناق یوغورت ، برطبق سود ، برصحن یمورطه ، برازده تازه انجیر بوسفره‌نك اوستنده بولونیوردی .

جیّد برهوا تنفس ایتمش اولدقلرندن ، اشتهالری زیاده اولمسیله ، خیلی یمك یدیلر .

آقشام اوستی صو کنارینه ایندیلر . اوموقع حقیقةً پك کوزلدر . کونشك صوك ضیاسی برّاق درەنك هرایکی طرفنی تزیین ایلمش اولان قامشلرك ذروه‌لرینی تذهیب ایدیوردی .

او کیجه‌و ایرتسی کونی‌ده [حازم] ده قالدیلر . دها ایرتسی کونی ــ فقط ــ پك ارکن حرکت ایتدیلر .

کوندوز ساعت آلتیده برکویده ایندیلر . ایرتسی کیجه باشقه برکویده کچدی . دها ایرته‌سی کون ، آقشام اوستی ، حلبك عظمتلی قلعه‌سی کوروندی .

خانه‌سنه مسافر ایندکلری ذات جمله‌سنه آیری آیری بیان مسروریت ایله‌دی .

سلاملق ایچون تهیه ایدلمش اولان ایکی اوداك اوکنده ، اوستی آصمه یاپراقلریله تزیین اولنمش برچارداغك آلتنده یمك یدیلر .

یمکدن صوکره برازقونوشلدی . پك زیاده‌یورولمش اولدقلر- ندن یاتاقلرده یاپیلدی .

بو اثناده اوصاحب جمالی قولندن طوته‌رق دیدی‌که :

— هایدی سزی حرمه کوتوره‌یم ، سزاورا‌ده یاتکز . خانم تزه کزده سزی کورمك ایستیور .

جمال ، حقیقةً برطور وقار ایله جواب ویردی :

— بن بویوکم ! حرمه کیرمم !

— سز دها پك کوچوکسکز !

آدم افندی‌نك تسمیه اولونان بوذاتك جمالك بویله‌یاشنی کوچو- لتمك ایسته‌مه‌سی پك زیاده حدتنی موجب اولدی . هله حرمه

كيرمك مسئله‌سی اوقدر جاننی صيقيوردی كه ياواش ياواش‌ده آغلايه‌جغی كاليوردی . چونكه ، اون اوچ ياشنده اولديغی حالده ، ياشنی صورانلره « اون آلتی ياشنده‌يم . » ديردی . بعضاً ، هيچ اولمازسه ، اوست دوداغنك اوستنده بييق كبی برشی كورسونلر ديه ، قوزماتيق استعمال ايدركه دالغينلغنه تصادف ايتديكی صيرده‌ده بوفنا شيده يوزينی ، وكوزينی مسخره‌يه چويرردی !

جمال اووقت شهراه حيات اوستنده قوشمق ايستردی . شمدی ياواش ياواش يورومك ايستيوردی .

دائما ارككلر ايله قونوشماسنی سوردی . [حرم] دينيلن عالم هيچ خوشنه كيتمزدی . چونكه اوراده ايستديكنی ياپامزدی . مثلا ، اوشاقلردن برينك اويوديغی فرصت اتخاذ ايدرك ، اينجه برسپوركه چوپنی ايصلاتدقدن صوكره ، حريفك بورننه صوقمق . بوآنده زواللينك آقسيره آقسيره صچراديغنی كورمك امكانجه‌سنی . حرمده‌كی اوصلولغه — دوغريسی — فدا ايده‌مزدی .

جمال ، ممانعت ايتمكه نه قدر چاليشديسه ، سلاملقده ياتمق قابل اولامادی . آدم افندی‌يی تعقيب ايتمكه باشلادی . حرم دائره‌سی سلاملق دائره‌سنك خارجنده اولديغی جهتله صوقاق قاپيسندن چيقديلر .

بش ، آلتی آديم آتدقدن صوكره ، كوچوك برقاپی اوكنده دورديلر . آدم افندی برآناختار چيقاری . قاپی‌يی آچدی .

قارانلق بر آرەلقدن کچدیلر . پورتاقال لیمون آغاجلرندن عبارت اولان بر باغچەدە توقف ایتدیلر . باغچەنك دیوارینە متصل زمین قاتندە بریر کورلدی‌کە برغازك عکس ضیاسیلە تنّور ایدن طباقلردن ، صحنلردن بورانك مطبخ اولدیغی آکلاشلدی . ایچروده، اختیار برقادین ، طبقلری سیلیوردی . آدم‌افندی «والدەمدر . سزکدە خانم ننەکز ، دکلمی یاوروم ؟» دیدی . جمال « اوت . » دیدی . صاغە دوندیلر . تحتە برمردیونی چیقدیلر . اولدقجە مزیّن براودایە کیردیلر . بواودانك دیکر براوطەیە قاپیسی‌واراایدی . اوراده ، منددراوستندە‌برخانم اوتوروبوردی . آدم افندی ، جمالی ، خانمك یانە قدر کوتورەرك « آل خانم تیزەسی ! کتیردم . سز قونوشکزدە‌بن‌براز اویویەیم ! » دیدی . باشقە براودایە کیردی .

جمال خانمك اللی اوپدی . « صفا کلدك . اوپمش اول یاوروم ! » خطاب نوازشکارانەسیلە قونوشمغە باشلاندی :

— یوللر صیجاقمیدی ، آسلانم ؟

— اوت !

— انطاکیەدن چیقەلی نەقدر اولدی ؟

— بش ، آلتی کون .

— والدە خانم افندی نە وقت کلەجك ؟

— بیلمیورم .

بو اثناده ، خانمك نظر دقتنی غریب برشی جلب ایتدی . مهتاب ، قارشیده بولونان برخانه‌نك دامنده ایکی خیال کوستریوردی . [١] بونلردن بری آلتمش یاشنده تخمین اولونور برحریف ، دیکری ، یکرمی بش یاشنده ظن ایدیله‌جك برقادیندر .

بویوجك برشیلته‌نك اوستنه هر ایکیسی اوتورمشلردی . خانم ، نظر دقتنی اورایه عطف ایتـدی . جماله‌ده « باق ! » دیدی .

جمال ، بو ایکی خیاله باقدیغی صرده‌ده خانم او ایکی خیالدن جماله معلومات ویریوردی .

دییوردی که :

— بونلردن بریـسی پك زنکین برآدمدر . پك چوق خلایغی وار . متأهل دکلدز .

— متأهل دیمك نه دیمکدر . خانم تیزه ؟

— ایشته او آدمك قاریسی یوق . یانندکی ده برخلایقدر . بعضاً بویله چیقارلر . اوراده اوتوررلر .

خانم قونسولك یاننده آچیق اولان پنجره‌دن باغچه‌یه باقدی . سسلندی :

— قیز ربیعه ! اوراده نه یاپیورسك ؟

---

[١] حلبك اولرنده‌کی داملر ، اوستنده یاتیله‌جق وکزیله‌جك قدر تسویه ایدلمشدر .

بك طاتلی برصدا عربك ترجمه قاریشمش اولان شیوهٔ لطیفه‌یله جواب ویردی :

— بویوك خانم سویله‌دی . کوچوك بك ایچون پورتوقال طوپلادم .

— کتیر !

مردیوه‌ندن بریسی چیقیوردی .

قاپیدن ایچری ، ایچنه پورتقال دولد یرمش اولدیغی پشتمالنك ایکی اوجندن طوته‌رق ، کوزلری یره معطوف اولدیغی حالده برخدمتجی قیزی کیردی . خانم ، « قاچ دانه ؟ » دیه صوردی . قیز ، اوزون کیرپیکلرینی قالدیردی . جواب ویره‌جکی صیره‌ده کوزلری جمالك کوزلرینه انعطاف ایتدی . کوزل پارماقلرندن پشتمالك هر ایکی اوجی‌ده قورتولارق ، اودایی بربوی لطیف ایله تعطیر ایدن پورتاقاللر مندرك اوستنه یووارلاندی .

— ۹ —

صباحه قارشی اویاندی : قمر غروب ایتمش ، اورتالق یاواش یاواش آچیلمغه باشلامشدی . جمال ، پنجره‌لری باغچه‌یه ناظر براودا ایچنده ایدی . یاتاغی پنجره کنارینه یاپلمشدی . اورته‌ده ، اسکمله اوستنده برقندیلك ضعیف ضیاسی ، بایغین بایغین اهتزاز ایدیوردی . اطرافنه باقیندی : باش طرفده‌کی

منذرك اوستنده ، آدم افندينك والده‌سی ياتمش خورليوردی .
جمالك آياق اوجنده ربيعه ياتيـوردی . باديه‌لرك هوای نسيمی
لطافتی ايچنده يتيشمش ظن اولونه‌جق قدر جاذبه‌لی . ملاحت
پرور اولان بو عرب قزينك جمال ، صـايقلامقده اولديغنی ،
ايشيتدی . قورقدی . شونی‌ده سويله‌يه‌يم :

بلكه صوكره‌لری‌ده اوقدر جسور دكلدی . فقط کوچوك
ايكن پك قورقاق ايدی . غول بيانی حكايه‌لری ذهننی اوقدر
دولدورمش و بوحكايه‌لر ايچنده‌كی اودهشتلی اشخاصی قورقواتمه سی
اوقدر بيولتمشدی‌كه قارا كانقده قالسه « غول بيانيلر كليور ! »
ديه هايقيريردی ! يانده بر آدم اولمادقدن صوكره اوداقاپيسندن
ديشـاری چيقمق جمال ايچون قابل دكلدی . هله الك زياده
قورقوسنی جلب ايدنلر — انی ساعتده اولسونلر — پريلر ايدی .

ايشته بو جهتله ، ربيعه‌نك صايقلامه‌سی ، جمالی فوق العاده
قورقوتدی .

همان باشنی يورغانك آلتنه صوقدی . كوزلرينی قاپادی .
لكن قيز دورميوركه !.. متّصل سويله‌نيور !..

جمال « نه اولورسه اولسون ! » ديدی . باشی يورغانك آلتنده
اولديغی حالده ، ياواش ياواش آدم افنديك والده‌سنه سسلاندی :

— خانم ننه ! خانم ننه !

— نه واريا اوروم ؟

— قورقويورم !

— نیچون ؟

— ربیعه سویله‌نیور !

— قورقه‌یاوروم ! اواویله‌در ! اونك اویقوده‌ده‌دیلی دوزماز . صایقلار . یارین گیجه‌ده‌اویله‌یاپارسه‌اویاندیر . آرتق‌یاپماز .

— بن قورقارم .

— آ ! .. قورقاجق نه‌وار ؟

بوندن صوڭره ربیعه‌یه سسلندی :

— تنبل ! آرتق اویان ! صباح اولویور . آقاجان اوقنه کلده برده‌ها بلکی دوغرولتمه‌مه ، آ کلادکمی ؟ .. اولوم اویقوسنه یاتده برده‌ها قالقامه ، امی ؟ ..

ربیعه‌مخمورمخمور کوزلرینی آچدی . بر کرّه جماله باقدی . بر تبسّم ایتدی . قالقدی . قندیلی سوندوردی . دیشاری چیقدی .

کونشده آرتق‌دوغمق اوزره بولوندیغندن‌جمال‌ده‌کیندی . سلاملغه چیقدی . اوکوندن اعتباراً حرمده یاتیور ، حرمده قالقیور ــ فقط خانم جمالك‌ایچروده بولونماسنی آرزو ایتدیکی ، ربیعه‌ده کندیسنی دائما چاغیردیغی حالده ــ صباحدن آقشامه قدر سلاملقده اوتورویوردی .

کیجه یاتمق ایچون حرمه کیرر کن ، صوقاق قاپیسنك یاننده

النده برشمعدان طوتمقده اولان ربیعه‌یی کوردی . بوقیزجغز جمالی تبسمله تعقیب ایدردی. آرتق صایقلامیوردی . بعضاً جمالك یاناغنی ایکی پارماغی آراسنده اوقدر صیقاردی‌که، جمال ، هیچ خوشنه کیتمه‌ین بولطیفه‌یه قارشی هایقیره‌رق ، ربیعه‌یه برتوقات ایندیرمکه مجبور اولوردی قیزجغز ،او آجی توقاتی یدکدن صوکره ایکی آدیم کری چکیلیردی‌ده ، ینه معصومانه ومحزونانه برتبسمله «ایشته اوردك یا! آرتق ، آیاقلریکی اوپه‌یم ، صوص ! خانم ایشته‌سون ! هم بکا دارلمه» دیردی . جمال بونلردن هیچ برشی آکلامازدی . ایسته‌دیکی قدر سوکردی. بعضاً ربیعه ،باغچه‌ده جماله تصادف ایتدیکی وقت ، کندیسنه برپورتاقال آتاردی. جمال اونی یرکن ساعتلرجه دوروب تماشا ایدردی . بعضاً ، باشنی اوبر طرفه چویروب جماله کوسترمك ایسته‌مدیکی برقاچ داملا کوز یاشنی نازك الیله سیلردی . جمال ربیعه‌نك خانمندن دایاق یمش اولدیغنه ذاهب اولوردی .

برکیجه یاتیورلردی . جمال کوزلرینی قاپامه‌دن اول ، پنجره‌دن اوصاف سمایه، اولطیف هوایه ، اوسکونته ، باغچه‌یی تزیین ایدن پورتاقال ، لیمون ، تورونج آغاجلرینه ، کیجه‌نك سکوتی ایچنده چیچکلره ــ خفیف برشیرینلقی ایله ــ نغمه‌نی سویله‌ین وفسقیه‌دن

دوكولن صـويه باقدی . « اوخ ! چوق كوزل ! » ديدی .
يورغاننی باشنه چكدی .

خفيف برنسـيم ، آغاجلرك آراسـنده خيشيلديلر پيدا
ايديوردی .

ليلاقلر اهتزازايديور ، سودا كوكللر ايچنده ، اويويوردی.

جمال كوزلرينی قاپامش اولديغی حالده ــ غالبا ــ ايرتهسی
كون ــ يازاجغی برغزلك قافيهسنی تحری ايله مشغول ايدی .
اوداده برقنديل بيله ياقلمامشدی . بوجهتله تحته قاپاقلری آچيق
اولان پنجرهدن ايچری عكس ايدن مهتاب ، اختيار قادينـك
ياريم عصری تفكره مساعد بولونان باشـندهكی آق صاچلری ،
خدمتچی قيزك ، سياه صاچلری آراسنده ــ آبانوس (آبنوس)
ايله چرچيوه (چارچيوه) لنمش برتصويرمعززكبی ــ كورونن
بياض چهرهسنی غريب برصورتده يالديزلاردی .

جمال ، خواب شاعرانهسنه دالاجغی صيرهده ، برايكلتی
استراحتنی اخلال ايتدی . كوزلرينی آچدی ايكلتی تكرر ايلهدی
باقدی . خدمتچی قيزی ــ كيم بيلور نصـل برمدهش رؤيانك
تحت تأثيرندهاولارق ــ صايقلايوردی . اوت اوت ! همده ــ ظن اولونه ـ
بيلركه ، ــ برهان كبی براسمیده دوداقلرندن دوشوريوردی .
جمال ايچون بويله صايقلايانلر ايچنده اويومق ممكن اولماديغندن
باشنی قالديردی . ديدی كه :

ــ ربيعه ! . .

قیز ، كویا بو خطانی بكلیورمش كبی صایقلامه‌سنی كسدی.
اوزون كیرپیكلرینی قالدیردی. جماله باقدی، جمال او آزالق ، بر
شعـله‌نك مقـابلنده بو كوزل كوزلری تدقیق ایتمش اولایدی .
اوباقیشلرك ایچنده امید و محبتك تبسم ایتدیكنی كوروردی . قیز ،
بونكاه معنیداری تحلیل ایده‌جك قدر منوّر دكلدی .

بر كوزل صدا . . . مقابله ایتدی .

— نه وار ؟

— نه ایكلیورسین ؟ نه صایقلیورسین ؟ نه‌م اویقوم قاچدی!

— بنمی ؟

— یا !

— رؤیا مه شی . . . شی كیردی ده . . .

— یات . اویو ! اویله شیلری دوشونمه !

قیز بر دقیقه جواب ویرمه‌دی . صوكره دیدی كه :

— لكن . . .

— اویودیيورم .

كوزل پارماقلرینی دوداقلرینك اوستنه قودی . استرحامه
دلالت ایدر غایت یاواش بر صدا ایله رجا ایتدی :

— بوقدر هایقیرمه! بویوك خانم اویانیر . بن سكا دیه‌جكدم
كه . . .

— نه دیه‌جكدك ؟ . .

— اوبکا رؤیاده دیدی‌که. . .

— پك اعلا ! اونی‌ده سویله‌ده یات !

بو آرالق اوطه‌نك ایچنده اختیار قادینك سسی ایشیدلدی :

— قیز ! کیجه‌یاریسی چوجوغی‌نه‌راحتسزایدیورسین؟..

ایرته‌سی کون آدم افندی طرفندن ، جمالك سلاملقده یاتماسی دها مناسب اولاجغی کندیسنه سویله‌ندی. جمال بوافتراقه اهمیت ویرمه‌دی .

بش کون صوکره انطاکیه‌یه عودت ایدیورلردی. جمال، حیوانه بنمش اولدیغی حالده ، مسرور ، متبسم ایدی .

جمالك تباعدینی برپنجره‌دن کوره‌ن زواللی قیزجغز هیچقره هیچقره آغلییوردی .

بوعائله انطاکیه‌یه مواصلتلرندن بش ، آلتی آی صوکره آطنه‌یه کیتدیلر

— ١٠ —

جمال عالم مطبوعاته آطنه‌ده داخل اولدی . آطنه‌یه کلدیکنه، آطنه‌ده‌کی آراضینك نه‌قدر منبت اولدیغنه دائر سیحان غزته‌سیله بر ورقه نشر ایتدی. بو ورقه — معنادن‌ده عاری اولدیغی ایچون — بر محرر مقتدر طرفندن بوتون بوتون دکیشدیرلمشدی. آطنه‌دن استانبوله کلدکلری وقت ، ادبیاته پك زیاده هوسی اولان جمال،

برچوق دیوانلر بولدی . فضولینك محبتلر آراسنده پرورشیاب اولان طبع شاعرانه‌سندن فیض آلدی . نفعینك آهنك‌افاده‌سنه حیران قالدی . نائلی‌یی سودی . شیخ غالبك [حسن وعشق] نی ازبرله‌مك ایسته‌دی .

بوزمان ترجمان حقیقتك [ادبیات] عنوانی آلتنده غزل وسائره ، نشر ایتدیکی زمان ایدی . جمال‌ده تغزلدن (!) وازکچه‌مه‌دی . بعضاً غزللر ، بعضاً نظیره‌لر ، بعضاً‌ده یکی‌یولده منظومه‌لر انشاد ایتدی . شاعریته ، یعنی بدبختلغه منهمك اولان طبیعتی ترقی ایتمکه باشلادی . غزته‌لر اثرلرینی ممنونیتله نشر ایدییورلردی. بعضاً یازدیغی منثور مقاله‌لرده اثبات اهلیت ایله‌دی .

ینه بوزمان خلوصی تأهل ایتمك ایستیوردی . کندیسنه ، اون ، اون بش کون ایچنده برقیز بولا بیلمشلردی وحیده تسمیه اولونان بوقیز ، حلیم بکك اوینه کلین کلدیکی کوندن بری اخلاقسزلغه باشلامشدی. کندیسی بش ، آلتی‌یوز غروش معاشلی برینك قیزی اولدیغی حالده ، اخلاقسز بر مشیر قیزندن دها مغرور ایدی . قائم پدرینی . قائم والده‌سنی کوچوك کوزور ، هله جمالی برقاریجه عد ایدردی . کچه‌لم ! . .

بعضاً اوك ایچنده زواللی ، فقیر بر خدمتجی قیزینه حدت ایدر . قوجاسنه سویلر ، کندیسیله برعقده اولان قوجاسی

بك عادی برشیئ بهانه ایدرك ، بیچاره خدمتجی یی دوکر ، یاره‌لی برقلبك انکسارینی آلیردی . بو خانم کوچوك برامریله آناسنی اوغلنه تحقیر ایتدیرر ، زواللی خلوصی یه آناجغنك آهلرینی آلدیررردی . بو اخلاقسز ، ممکن اولسه ، کوچوك بر امریله قوجاسنی تحقیر ایدردی.

اخلاقسزلغنده ، شماریقلغنده ، حقلی دکلیدی ؟ قوجاسنك مجنونانه برمحبتنه استناد ایتمشدی . کیمدن قورقاجق ؟

بویله اخلاقسز قادینلرك مزاره کیرمه‌سی دها ایدر .

ینه بوزمان ، حلیم بك عائله‌سی تبدیل آب وهوا ایچون صاری یره کیتدیلر . جمال بوراده ، اکثریتله صباحلری قالقار ، چیر چیره قدر کیدردی . اوراده صولر اوستنه اکیلمش داللرك اهتزازینی سیر ایدر ، بر آسلان هیکلنك آغزندن دوشن چاغلیانی دیکلر ایدی . آقشام اوستی بویوکدره ربختنده دولاشیر ، خفیف خفیف ساحلی اوپن دالغه‌لردن شعر اقتباس ایدردی .

استانبوله عودت ایتدکلری وقت ، جمال بك مشهور عثمان افندی نامنده برموسیقی معلمندن شرقی مشق ایتمکه باشلادی . شعر ، همشیره‌سنی ایستیوردی

جمال ، بو حالده کاه سنو حاتی کاغده عکس ایتدیریور ، کاه کندیسنجه حزین اولان برسلسله احساسات عمیقهٔ قلبیه‌سنی ترجمه ایدییوردی .

عثمان افندی‌ده عاشـق مشرب بر آدم اولدیغندن جمالك تنظیم ایتدیکی کفته‌لری حزین برمقامده بسته‌لردی .

— ١١ —

وقتا که سمای شـرقینك آفاق دورادورینی یالدیزلایان کونش ، نسیم سحرك مشرقه سـوق ایتدیکی خفیف ، بیاض بولوتلرك آراسندن هنوز خواب صفاسـندن اویانمش برنازنینك ایپکدن دهانازك ، صـیرمه‌دن دها پارلاق اولان صـاچلرینی اینجه برتولك ستراید‌ه‌مدیکی اوموزلرینه صاچارق ، بسترسفیدندن چیقدیغی کبی خطوط شعاعیّه‌سیله شواهق جبالی اوقشایه اوقشایه طلوع ایدر ، دکیزك قیصقانوب‌ده قرەدن آیردیغی بویوك آطه‌ده اساطیرك لطافتلری ایچنده کورونن بوبهشـت دنیویده برحیات شاعرانه اویانیر سحرك اوچارکن سمایه یادکار براقدیغی پنبه ، مائی ، منکشه رنکنده‌کی بولوتلرك عکسیله الوان رنکارنك ایچنده کورونن دکیز خورشید لطیفك مرأت انعطافی اولور . آدانك صباح کونشنه معروض اولمایان جهتلری ، رسامله‌ره حیرت بخش اولاجق قدر قویوسایه‌لر تشکیل ایلر . بر باغچه‌ی کونشك عکس شـعاعیله تنوّر ایدن قوملرك اوستنه اوتورمش اولدیغی حالده ، معیشت فقیرانه‌سنك یکانه اسـتنادکاهی اولان آغنی تعمیر ایتمکه باشلار . برقیز ، اقامت ایتدیکی یالینك ریختمی اوکنده صاللانوب

طورمقده اولان صاندالنه بینه‌رك، بیاض کوره‌کلرك اینجه‌صاپنی. کوچوك اللری ایچنه آلوب . برصباح صفاسی یاپمق ایچون زیختم بوینجه کزینیر. ادوارسر مدنیتك مخبرسماویسی اولان نسیم بویوك آطه اورمانلرنده‌نادراولمایان قیرچیچکلرینك هرقلبی ، خصوصیله سودالی روحلری تعطیرایدن کوزل قوقولرینی ساحله‌ایصال‌ایتمك ایچون ، چام آغاجلری آراسندن کچه‌رك دکیزه دوکولور . بو آنده ، نسیم ایله معانقه‌یه باشلایان دکیزك کوچوك موجه‌لری. بویوك آدانك دامان بهشتیسنی اوپر . بویله برزمانده مثلا [آیایورکی] نك ذروهٔ مرتفعه‌سنده بولونسه‌کز مائی مرمره‌نك افقلره دوقونن بیاض دالغه‌لرینی کورورسکز. صباح صفاسنی اکمال ایتمك ایچون [دیاسکینوس] ه ، یاخود [خرستوس] ه آرابا ایله چیقان ومائی، بیاض ، مور ، پنبه فیستانلر کیین قادینلر بردمت چیچکه بکزرلر . سرائر محبتی ترجمه ایدن برقوش برچام دالنك اوستنده صالLانیر . کوندوزلری ایشته بویله !

وقتاکه قمر ، کوزل برقیزك تولLر آراسنده‌کی چهره‌سنی تنظیر ایدرجه‌سنه ، خیالات شاعرانه‌یه بکزه‌ین بیاض سیسلر ایچندن عرض دیدار ایتمکه باشلار ، بویوك آطه‌یه لایق بر صفا کیجه‌سی بوپریلر آرامکاهنی ردای لطیفه‌له اورتر . اوتللرده، غازینولرده یاقیلان لامبالرك شعاعی، بحر پرسکونه نورانی ستونلر رسم ایدر . بوسکونت ایچنده ، اسکله باشنده‌کی غازینو-

دن ، فیل دیشندن معمول پرده‌لری ، ایکی کوزل ، نازك الك
بیاض پارماقلریله اهتزازه کلن برپیانونك کنجلره محبتی ، اختیارلره
شباتی اخطار ایدن برنغمه‌سی ایشیدیلیر . قمرك آیینه‌سی اولان
دکزده ، مجهول برمحبته قارشی تیترر کبی کورونن اجرام ضیا -
دارك نورانی عکسلری کورولور . اوزمانلرك نورقمرك نفوذ
ایده‌مدیکی جهتلری خفیف ، فقط کرفتار محبت اولانلری خفی
برحسله متألم ایدن برظلام آراسنده مشهود اولور . حیات
بشریه‌نك هوای نسیمی بهشتی ایله تنفس ایتدیکی برزمان یوقیدر ؟
آه اوزمان ! . . ایشته آدانك ــ اکثر ــ کیجه‌لری‌ده بویله !

بوکیجه‌لرك برنده ، مرمره‌یه نظارتی اولان یالیلردن برینك
چیچکلرله مزین بربالقوننده ، اساطیر پریلرندن آیرلمش‌ده‌اورایه
اوچمش قیاس ایدیله‌جك قدر کوزل برقیز ، النی باشنه دایامش
مرمرده‌نك پرتولی دالغه‌لرینی سیر ایتمکه باشلامشدی . هکبه‌لی
آطه‌دن برصاندال کلییوردی . صاندال بوبالقونك آلتندن کچدی .
صاندالك دومنی‌اداره ایتمکده اولان بردلیقانلی باشنی قالدیردی .
بالقون اوستنده دوشونن بونادرهٔ حسنه قارشی برآه ایتمکده
اختیارسز قالدی . بویالی کیمکدی ؟ بوقیز هانکی فامیلیایه منسوب
ایدی ؟ دلیقانلی بونی صندالجیدن آکلادی . بویوك آطه ،
صاندالجیلری نه‌لربیلز ! . . بوقیز برازه‌نی قیزی ایدی . آدده‌

تسمیه اولنیوردی. آده‌ل، آده‌ل! دلیقانلی بوطاتلی اسمی حافظه‌سنه نقش ایتمك ایسته‌دی. لکن نصل امید؟ . . برده‌ا کوره‌جك میدی. بودلیقانلی جمال ایدی .

تصادف اکثریا محبته امدادایدر . بوقیزك باباسی حلیم بك ایله احباب اولدی . ایکی عائله کوروشدیلر . اوت ! اك اول، باشلر اکیلدی . چهره‌لر قیزاردی . صوکره کوز اوجیله یکدیکرینه باقیشلر باشلادی . بونلر برایکی کیجه‌ده وقوع بولدی. دها صوکره رشتهٔ لطیف سودایه مربوط اولان قلبلرك خلجانندن عکسندن تیتره‌ین نسلریله دوداقلرندن برایکی کلمه دوکولدی . اعتراف محبتك یکانه اثباتی اولان برایکی داملا یاش آده‌لك مائی، جمالك سیاه کوزلرینی ایصلاتدی .

جمالك حالنه آکاه اولان حلیم بك عائله‌سی استانبوله کلدی . زواللی جمال ! . .

اونوتامیور ! حیاتی، ایکی مائی کوزه قارشی انکشاف ایدن بو دلیقانلی، آرتق حسرتك ایلك ضربه‌سیله جریحه‌دار اولمشدر !

آده‌ل ایله مخابره ایتمك ایچون، وسائطی نه قدر چوق اولسه، پدرینك شفقتی، ایکی سودازده‌نك تقابلنه قارشی بر پرده در !

— ۱۲ —

ایرته‌سی سنه، آیاستفانوسه کیتمشلردی . بوراسی جمال ایچون، بر جهنم اولدی . اوخ ! قلبنده بر جریحه وار !

صباحاین . شمسیه سنه دایانه رق کوشکدن چیقار . دکیز کنارینه اینردی . اوراده بر قایا اوستنه اوتورور ، آطه لره دوغرو یووارلانان دالغهلره بوتون واویلای تحسرینی ، بوتون کوز یاشلرینی تودیع ایدردی . صباحلری ، سحرك سیسلرندن بر پوشیدهٔ سفیده بورونن بویوك آطه ، بو زواللی کنجه پك دوقونیوردی . هوای نسیمی محبتدن عبارت اولان بریکی حیاته اوراده داخل اولمه مشمیدی ؟

موسیقی معلمی عثمان افندی ده — موقتاً — ازمیره کیتدیکی ایچون ، جمال آیاستفانوسده بوتون بوتون صیقیلیوردی .

بو کره داستانبوله کلدکلری وقت . کدك پاشاده بر اوطوتدیلر . جمالك اوتوردیغی اوطانك زیر نظارتنده مائی مرمره لرزان ایدی . صباحلری اویانور النی باشنه دایار ، مرمره یه باقاردی . بو باقیشلرده مأیوسانه بر علامت تفکر واردی !..

بو آرالق ، موسیقی معلمی ازمیردن عودت ایتمشدی . فقط بو کنجه ، آلتمش یاشنده کی عثمان افندینك حیاتنده بر تبدل واردی . کوزلری حددن زیاده ایچری دوغرو چوکمش ، یاناقلری ضعیف لاشمشدی . انفیه سنی ترك ایتمه مکله برابر ، پك چوق سیغاره ایچمکه باشلامشدی . حلیم بك ، خلوصی ، جمال ، تکمیل بو موسیقی معلمنی بیلنلر عثمان افندینك بو تبدلنه تعجب ایتدیلر . اواقشام عثمان افندی . دائما ایکاه مکده اولان طنبورینی براقهرق ، حجازکار فصلندن :

جانه ایله بن ای دلربا !
بودم سنی ایتمم ریا

شرقیسنی سویله مکه باشلادیغی صیره‌ده جمال اوتیز سنه‌ده بر کدر ، او آغریلی کوزلرده‌ایکی داملا یاش کشف ایتمشدی . ایرتسی کون ، عثمان افندیله یالکز قالدی .

جمال نه‌قدر جریحه دار اولدیغنی عثمان افندی‌یه آکلاتدیغی صیره‌ده ، زواللی معلم دیدی‌که :

— بنم قدر جریحه دار دکلسکز یا ؟

— نیچون ؟

— بن امیدسز برعشقه کرفتار اولدم .

برمدت صوکره عثمان افندی مملکتی اولان میدیللیده انسزین وفات ایتدی .

جمال بوخبری ایشتدیکی وقت، موسیقی معلمنه غبطه ایله‌دی . آده‌ل اولمایجه بوحیاتك نه اهمیتی واردی ؟

سنه‌لرجه آده‌لی کورمه‌دیکی حالده اونوتامیور ، محبتده تزاید ایدییوردی . احتمال‌که آده‌ل طرفندن اونوتولمشدی .

استانبول دلیقانلیلی صیقمغه باشلادی .

براقشام اوستی جمال غیب اولمشدی . آناسی کوز یاشلریله ، پدری تأثرلرله آرییوردی .

نهایت مرمره ساحلنده ، اوزاقدن خیال ، میال کورونن آطه یه ناظر بر کویده بولوندی . استانبوله کتیردیلر .

اوزمان پدری صوردی که :

— نیچون قاچدك ؟

جمالك سیاه صاچلری دیم دیك اولدی . کوزلرینك سیاهی بویودی . دوداقلری تیتره‌دی . آیاقده دورمغه اقتداری قالمدیغندن صالالانه صالالانه دیواره دایاندی . صوکره کندیسنی بر قولتوق اوستنه آتدی . تیز ، کورولتولو ، و حشت انگیز بر قهقهه ایله جواب ویردی :

— بیلم !

— ۱۳ —

صاغ قولندن پدری ، صول قولندن برادری طوتمش اولدیغی حالده اطرافی تیمور پارماقلقلرله محاط بر خسته خانه‌یه کیردی . بوراسی نه‌در بیلیرمیسکز ؟ پك دهشتلی بریردر .

فقط مدنیت‌ایلرولەدکجه بوکبی خسته خانەلرده (!) اصلاح اولنەرق ، مجانینه مخصوص اولمق اوزره بر طاقم مکمل خسته خانەلر آچیلمش واویله منتظم خسته‌خانەلره کیرەن بیچارەلرك ده آز زمان ظرفنده کسب‌عافیت ایله‌دکلری کورولمشدر .

ایشته اوخسته خانه‌لرك برنمونه‌سی‌ده ، اودر .

جمال ایچری کیردکدن صوکره دمیر قاپیلر بردن بر. ه قاپاندی . درت موقعه آیریلان بوخسته خانه‌نك برنجی موقعی خسته‌لرینه باققده اولان « فلورانس » نامنده اختیار بر راهبه آرقاسندن کلییور ، جمالك اوداسنی کوستریوردی .

فلورانس ، قاریولانك اوستنده‌کی چارشافی دکیشدیرمکله مشغول بولونیور ، وجماله تبسمله باقیوردی .

آنسزین بر آغلامق کلدی : بوتون طالعسزلکلرینه ، بوتون فلاکتلرینه آغلادی !

بواثناده اودادن ایچری کوزلرنده‌کی پارلاقلق ، آلننده کی آچیقلق ذکاوتنه دلالت ایدر بردلی کیردی . جمالك یاننه اوتوردی . دلیقانلینك کوزیاشلرینه باقدی ده شفقت انکیز بر تبسمله دیدی که :

— نه اولویورسکز ، بك افندی ؟ بویاشده نه در بو کوزیاشلری ؟ نیچون آغلییورسکز ؟

صوکره دهشتله کولدی . قاچدی .

جمال ، تراسه اوستنده کزینمك ، هوای نسیمیه قارشی کوزیاشلرینی قوروتمق ایچون دیشاری چیقدی . یمك ایچون چاك چالیندی .

ماصا باشنده آلتی کشی ایدیلر . بریسی هم یمك ییور ، هم متصل دوشونیوردی . دیکری بعضاً قهقهه‌لرله کولیور ، بعضاً هونکور

هونکور آغلییوردی . بر باشقه‌سی ، کیمسه‌یه ایشیتدیرمیه‌جك صورتده کندی کندینه لاقیردی ایدییوردی . بری ده خفیف برسسله بویله دییوردی :

— ملك کبی زوجه‌مدن شبهه ایتدیکمه خطا ایدییورم . خیر خیر ! بنم شایان پرستش اولان رفیقهم هیچ بر وقتده فاحشه اولاماز . بنم کوزلرم یاکلش کوردی .

جمال ساکن ایدی .

ساعت ایکیده یاتمغی اعلان ایدن چاك صداسی ، خسته خانه نك سکونت مطلقه‌سی ایچنده طنین انداز اولدی . جمالی اوداسنه کوتوردیلر . قار یولاسنه یاتیردیلر .

خدمتجی « کیجه‌کز خیر اولسون ! » دیدکدن صوکره چیقدی . قاپینك یالکز دیشاریدن استعمال اولونان آنا ختارینك زنبلك ایچنده دوندوکنی ایشیتدکدن صوکره اوقارانلق ایچنده کوزلرینی قاپادی .

اویویامیوردی . بو اثناده آغلامغی ایما ایدن برصدانك آلتنده‌کی اوداده شرقی سویله‌مکده اولدیغنی ایشتدی .

کوزلری کوك یوزینی کوسترەن تپه پنجره‌لرینه انعطاف ایتدی : سمانك سیاه برنقطه‌سنده ، آده‌لك تبسمنی کوردی .

صباحلین مجنونلرك عبادتی سیر ایتدی . صوکره سودینی ایچدی .

یازی یازمسنه مساعده اولنمشدی . بومشغولیت ، ساعتلرجه امتداد ایدردی . نه یازاردی ؟ . . فریاد ! . . برداملا کوز یاشنك سرائرنی ! . . اونك الك بویوك برحقی وارسه ، اوده کوزیاشلریله آغلامق ایدی .

خسته خانه‌ده ایشیدیلن ، کورولن بعض وقایع مدهشه‌ده جمالك اعصابنه عمیق برصورتده تأثیر ایدییوردی . ازجمله برکون ، یمك یرلرکن ، حزین حزین برچاك صداسی خسته خانه‌نك طاش دیوارلرینه عکس ایتدی . اوصباح ، خسته خانه نك قادینلر جهتنده بولنان برمجنون قیزك عاشقی ظن ایدیلن بردلیقانلی انتحار ایتمشدی . آقشام اوستی ده اوقیز وفات ایلمشدی .

جمال باشنی راهبه‌یه چویردی :

— ماسور !

— برشی‌می ایستیورسکز ؟

— سزدن کوچك بررجاده بولو نه‌جغم .

— نه‌در ؟ سویله‌یکز .

— فقط قبول ایده جکمیسکز ؟

— بونی یك وعد ایده‌مم . هله‌سویله‌یکز .

— سزدن رجا ایده جکم که ، بوصباح کندیسنی آصان اودلیقانلی ایله ، بویله آقشام وقتی طبیعتك حزنی ایچنده وفاتی اعلان اولونان اوزواللی قیز جغزی برمزاره قویکز .دلیقانلینك

باشنی قزك کوکسنه وضع ایدیکز . بومنفرد مزارك اوستنه آتاجغکز چیچکلری‌ده کوزیاشلریله ایصلاتکز .

— نه‌دییورسکز ؟ بویله برشی . . .

— ماسور ! سزدن جواب رد بکله میورم . اختیارلق بولوطلرینك صاچلرکزه دوکدیکی قارلری ، سنه‌لرك آلنکزه براقدیغی چیزکیلری ، زمانك یوزوکزده پیدا ایتدیکی بوروشوقلری ، بلکزك اکریلکنی ، دیشلریکزك آغزیکزی مشرّف ایتمه دیکنی ، الحاصل هرآدیم آتدقجه مزاره یاقلاشدیغکزی — بردقیقه ایچون — آرتق اونوتکز ! . . ماسور ! سزدن بونی ایستیورم . آچیق پنجره‌نك اوکنده اوتورورکن داللرك آراسندن نفوذ ایتمکده اولان روزکارك ، لاوانتالرله تعطیرایتمش اولدیغکز لطیف ، پریشان صاچلرکزی تحریك ایدرك ، اونلرك آره‌سندن هنوز طلوع ایتمکه باشلایان کونشی‌سیره دالان عاشقکزی کوزل آلنکزی ، عاشقکز طرفندن کاه کللره ، کاه‌شفق چیچکلره‌ینه بکزه‌دیلن یاناقلریکزی ، براز تبسم کوستردیککز زمان ، یکی آچیلمش غنچه‌لرك ایچنده‌کی چی دانه‌لری کبی پارلایان تمیز ، براق دیشلریکزی — ینه بردقیقه ایچون — تخطّر ایدیکز .

— لکن . . .

— لکن دیدیکز . بوسوزلرمی دیکله‌دیکزیا ؟ شمدی‌الیکزی

قلبکزك اوستنه قویوب ایسته‌دیککز قدر دوشونه بیلیرسکز .

— اوقیزی . . .

— ایشته اوقیزی عاشقنك یانته قویکز ، ماسور ! بویله اولنلره بویله یاقیشیر !

جمال ، بوفلاکت‌خانه‌ده پك چوق چکدی . برآی‌صوکره پدریله برادری بومجنون محبتی‌چیقارمغه کلدیلر . بونلرك قولنجه جمال آرتق آده‌لی اونوتمشدی .

اوه کلدیکی وقت اوداسنه چیقدی . اوزاقدن دکیزك برقسمی کورونیوردی . اورایه باقدی . نظری ثابت قالدی . والده‌سی‌محترزانه‌برنظرله « ینه نه وار ؟ » دیدی . جمال شدّتله باشنی چویردی . کیرپیکلرندن ایکی داملا یاش دوشدی . « آده لی کوردیکزمی ؟ » دیدی .

خفیف بریاغمور طوپراغی ایصلاتیوردی .

— ١٤ —

ایلولك سرین‌تنفسیله قورویان یاپراقلر ، آیاقلرینك آلتنده خیشیر دییوردی . آراصیره بیاض بولوتلردن برپوشیدهٔ سفیده بورونن کونشك دونوق ضیاسی قورو داللرك آراسندن نفوذ ایدرك ، حوضه دوکولیوردی . بودالار ، برساعت اول دینمش اولان یاغمور داملالرینك بارز مشاقی آلتنده ایدی .

روحنك اضطراباتندن هوا یوتمغه احتیاجی اولان جمال .
بوسرین کونده شویله بردکیز صفاسی یاپمق ایستهدی . کوپرویه
ایندی . بوغاز ایچنه کیدهجك اولان واپورلردن برینه کیردی .
ایکی طرفندهکی مناظر بدایع تماسیله رسّاملره حیرت بخش
اولان اوکوزل بوغازه قارشی مستغرق اولدی .
عودتده ، کوپرودن آلمش اولدیغی غزتهیی اوقیورردی . اجمال
احوالی کچدی تلغرافلری اوقومادی . داخلیه قسمنی سوزمکه
باشلادی .
ناکهانی بررعشه بوتون وجودینی استیلا ایتدی . برسکتهٔ عصبیهٔ
ضربان قلبیهسنك انتظامنی اخلاله باشلادی . اوعصبی چهره ،
دماغه قان هجوممندن قورقولاجق قدر قیزاردی قامارانك بوشلغی
دلی کبی هیچقره هیچقره آغلامغه مساعد اولماسه یدی ، برقسمی
روحنه دوکولن اوکوزیاشلری بودلیقانلی یی بوغهجق ظن اولونه
بیلیردی .
تکرار اوقودی . اوت اوت ! شبهه یوق ! غزتهنك « اهتدا »
عنوانی آلتنده نشر ایتدیکی بوفقره آدهلك ، اوکوزل آدهلك
بوتون عائلهسیله برابر مسلمان اولدیغنی یازییوردی .
ای ؟ نیچون آغلامالی ؟ بلکه بواهتدا کندیسی ایچون ایدی .
تسلّی ، اوصولوق دوداقلره برتبسم براقدی . امید ،
اویاشلی کوزلرده برنور اویاندیردی . آدهلك محبتندن امین

دکلمیدی ؟ کندیسنی مسعود ایتمك ایچون بو اهتداده بر بهانه اولامازمی ؟ بلکه ! . .

متسلّی اولدی . حتی اودن ایچری متبسمانه کیردی .

بش سنه اول، حلیم بك ایله قاریسنه، خصم واقرباطرفندن ویریلن برچوق نصایحه شیمدی اتباع اولنمغه باشلانمشدی . اوك ایچنده بر تلاش واردی : حصیرلر دکیشیور ، مندرلره یایغیلر یاپیلیور ، یکی آینه‌لر آلنیوردی . جمالی اولندیره‌جکلردی .

دلیقانلی، بو حاضرلقلرك نصل بر صبح مسعودیته عائد اولدیغنی بیلیوردی : آده‌ل مسلمان اولدقدن صوکره، پدرینك، والده‌سنك بو ازدواجه موافقت ایده‌جکلرندن امین ایدی. حتی، بو آینه‌لر، بو پارلاق شمعدانلر ، بو تویلی خالیلر آده‌لك چهره‌سنی تنویر وتزیین ایتمك ، آده‌لك آیاقلرینی اوپمك ایچون دکلمیدر ؟ بوشبهه‌سز !

جمال سعادتندن امین اولدیغی ایچون، آرتق مکدر دکل ایدی. هرکسه مسرورانه باقیور ، هرکسه تبسّم ایدییوردی. حتی اوغلنك بو شطارتندن نشئه‌یاب اولان والده بر کون جمالك اوداسنه کله‌رك دیدی‌که :

— سنی کیدی کوفته خور! ایشی آکلادك‌ها ؟

— آرتق بختیار اولاجغم ، دکلمی ؟

— اویله یا !

— بن ایشیتدم . اسمنی فاطمه ملك قومشلر .

— کیمك ؟

— آدەلك .

— بنده‌می او ؟

— یاباشقه‌سینی آلاجقدیکز ؟

والده کوزلرینی یره ایندیردی . جمالك کوزلرنده پارلایان بر شمشك بوآق صاچلی قادینك روحنی یاقشدی . آدەل ـ باشقه برتعبیر ایله ـ فاطمه ملك هیچ کیمسه‌نك خاطرنده یوقدی .

جمال تأهلی شدتله رد ایتدی . قلبنده‌کی جریحه ینه آچیلدی . محزون مکدّر اولدیغی حالده هرشیدن امیدینی کسدی .

آلتی کون صکره جمال آقسرایه اینرکن اوموزی اوستنه برال دوقوندی . باشنی چویردی . قیزاردی . آدەلك باباسی قارشیسنده ایدی . ثباتی التزام ایدەرك زور ایله دوداقلرینه کتیردیکی بر تبسّمله دیدی‌که :

— شایان تبریکسکز .

— نیچون ؟

— اهتدا ایتمشسکز .

— اوت . بوده جناب حقك کوزل بر عنایتیدر .

— هله عائله‌جه بویله بر امر خیره تشبث ایدلمه‌سی دها زیاده شایان تشکردر .

— یا ! آده‌لك اسمنی فاطمه ملك قویدق .

— چوق کوزل !

— بو هفته راسم بکله نکاحی قیلدی .

جمال بر نعره آتدی . باشی دونمش ، کوزلری قارارمش ، قالدیرم اوستنه دوشمشدی .

کوزلرینی آچدیغی وقت ، بر اجزاجی دکاننده اولدیغنی فرق ایتدی .

بر دوقتور [بر ومور پوتاسیوم] ك ایچنه براز [اترسولفیریك] قاریشدیره‌رق بونلرله دولان بارداغی جماله اوزاتیوردی .

آقشام اوستی اوه عودت ایتدی . یاتاغنه دوشدی . بر هفته قالقامادی .

بوزواللی کنج اولمك ، بونك پدریله والده‌سی ده اونی مسعود ایتمك ایستیوردی .

نهایت تأهله قرار ویرلدی . جماله ، بر زنکین ، بر ده فقیر قیزی عرض اولوندی .

ایکیسی ده کوزل ایدی . دلیقانلی امیدینك هر شیدن منقطع اولدیغنی سویله‌مکله برابر ، آده‌لی اونوتدیره‌جق بر نظر ، بر تبسم ایسته‌مك طبیعی اولدیغنی درمیان ایتدی . غرور و اصیلانه‌یه قاپیلان والده‌سیله ، قرداشنك قاریسی « افندی ! . . » قیزینی انتخاب

ایله‌دی . جمال ، برمهاجر قیزینی آلمغی دها مناسب کوردی .

اومهاجر قیزی کمال احتشام ایله کلینلك اثوابنی کیدی . سّجاده‌نك اوستندن مغموم برحال ایله قالقان جمال ایله قارشیلاشدی .

— ۱۵ —

حیات ، جمال ایچون باشقه بر طرز معیشت حاضرلیوردی . فقط بوطرز معیشتك یك بیکانه‌سی اولان جمال ، براوایچنده ــ عائله‌نك افکار مختلفه‌سندن بی‌خبر بولونیوردی .

کلن کلین ، آغوش محبتنی جماله آچمقله برابر ، مبروره خانم ایله ایلتیسنك کوزلرنده آراصیره پارلایان برحدت شمشکنه دقت ایدییوردی . زواللی جمال ایسه ــ اوقدر ذکاسیله برابر ــ بر رفیقهٔ حیاتی مسعود ایتمك والده‌سنك اورفیقه حقنده روا کوره‌جکی شدته تحمل ایتمکله حاصل اولاجغنی ظن ایتدیکندن ، زوجه‌سنه قارشی پك لاقید داورانیوردی . فقط بویکی کلینك ده ناقابل تحمل ، احتمال که ــ دوغوروسه چوجوغی ایچون ــ ساری برخسته‌لغی جمالجه معلوم اولدیغی کبی ، مبروره خانمجه‌ده مشهود اولدیغندن بوقادینـدن مفـارقت ایدلمه‌سنی اوغلنه توصیه ایتمکدن کری دورمیوردی .

جمال ، آناسنك تکلیفاتنی شدتله رد ایدییور ایسه‌ده ، زوجه‌سنه

قارشی اولان محبتی پك ده ایلریده اولمادیغندن و آده لی هنوز اونو تامدیغندن کندیسی ایچون بر استقبال تعیین ایتمکه مجبور اولمشدی .

بو آرالق ، شرع شریفده کلینك فامیلیایه سرایت ایده‌جکی تعیین ایدن خسته‌لکی معذرتندن دولایی بو مفارقتی امر ایله دیکندن ، جمال ، قیزی تطلیق ایتدی .

بر طرفدن مائی کوزلو آده‌لك کیجه‌لری یالدیزلر ایچنده ، بیاض بولوطلر آراسنده کورونن ، بر طرفدن اوفقیر قیزینك کوز یاشلریله مملو اولان خیالی جمالك روحنه عمیق بر حزن ایله تأثیره باشلامشدی .

بوجهله ، روحنی اضطرابات معنویه‌یه القا ایدن تأثرات قلبیه‌سنی تعدیل ایچون ، بعضاً یازی یازار ، بعضاً مرمره‌نك بیتوب توکنمه‌ین دورادور افقلرینه باقه‌رق ، تخیلاته دالاردی .

بونلردن صیقلدیغی وقت ، تیره‌نه بینه‌رك ، کاه حیدرپاشایه ، کاه مال تپه‌یه قدر کیدردی .

برکون بعض احباسنی کورمك اوزره قارتاله بیلت آلدی .

بو احبا ، جمالی ایستاسیونده بکلییورلردی .

یمك یدکدن صوکره ، ایستاسیون جوارنده‌کی غازینویه کلدیلر .

آقشامه قدر بوراده امرار وقت اولندی . حیدر پاشادن

قارتاله کلەرك ، اورادن ینه عودت ایدن تیرەن ، جمالی ، اوسنه صیفەلرینك موقعی اولان کوزتپەیە براقەجقدی . حاضرلانمغه باشلادی .

قارتالده اینن مشتریلرك غلبەلکنی سیرایدرکن، بو غلبەلکك آراسنده شایان دقت برلوحه کوردی: اون بر، اون ایکی یاشنده تخمین اولونه بیلن بر قیز، النده صودستیسی اولدیغی حالده یورویوردی. باشنه باغلادیغی مور یمنی ، بو قیر چیچکنك آلتوندن دهـا پارلاق اولان ، هرتلی ایکی سودالی قلبی یکدیکرینه ربط ایتمك ایچون بر رشتهٔ زرّینه بکزەین صاچلرینی ستر ایدەمیوردی .

طوپراغك رطوبتندن ، کونشك تبسّمندن ایکی کون دور اولدیغی ایچون ، محروم صفـا اولمش چهرەلر قدر متأثر کورونن برقاچ مائی سنبل یك . . . یك بیاض اولان آلنی اوپیوردی . بو بیاض آلنك اوستنی ، ایکی صاری قاش تزیین ایدردی . چهرەسنك ملاحتیله متنـاسب اولان بورنی بر رسامّه سرمایه بخش اولاجق درجەده ایدی. آلت کوز قاپاقلرینه دوغرو یك لطافتلی کولکەلر تشکیل ایدن آلتون رنکندەکی اوزون کیرپیکلرك آلتنده ، بر شب مهتابك سکون روحانیسی سودالی کوکلره خفی خفی وعدلرده بولونان ، متأثر روحلری حزین حزین روحلری اوقشایان ایکی نجم توأم کبی ، ایری ، مائی کوزلرینك بر متفکر، بایغین باقیشلری اشعه نثار اولوردی . پنبه

صدفلردن دها لطیف اولان طیرناقلرله نهایت بولان اللری ، صو ایله طولو طوپراق دستینك زیربار مشاقنده مضطرب اولدیغی ایچون بو یورغونلق بوتون وجودینه تأثیر ایدرك ، یاناقلرینی قیزارتمشدی . کوچوك آیاقلرینی صاقلایان اوکچه‌سی اکرلمش اسکی پوتینلر ، هوای نسیمیٔ سفالت ایچنده ، برشعلهٔ تسلی‌یه عرض افتقـار ایدن بوغنچه‌نك لطـافت حسن وآنی اخلال ایده‌مه‌یوردی .

جمال ، ناقابل تعریف برنور ملاحتك مظلم حیاتی ایچنده تیتره‌دیکنی حس ایتدی .

یانی باشنده‌کی آرقاداشنه صوردی :

— اوکیم ؟

— هانکیسی ؟

— شو النده دستیله کچن قیزجغز ؟

— برمهاجر .

— یازق ! باباسی یوقمی ؟

— وار .

— کیمدر ؟

— کونده بش غروش کونده‌لکله چالیشیر برباغجی .

— باشقه کیمسه‌سی ؟

— برده قارداشی وار . چوبانلق ایدییور .

— يابو قيزك صنعتى ؟

— خدمتجيلك .

— آدى نه ؟

— بيلميورم .

— الله ايصمارلادق .

— نره يه يا ؟

— واغونلرك قاپيسى قاپانيور .

چاكك اوچنجى ضربه سى ، فضا ايچنده حالا طنين انداز اولديغى صيره ده ، ايسليم هايقيردى . كيتدكجه شدتلنمكده اولان بطى برصورتله تيره ن حركت ايتدى .

جمال كوزتپه ده كى كوشكه كلديكى وقت ، بوتون بوتون دكيشمشدى . بردقيقه ، برتبسم ، برنظر ، برپژمرده قيافت حياتنده پك بويوك برتبدل حاصل ايتمشدى .

مبروره خانم اوغلنك بوشطارتنه حيران اولارق صورمشدى .

— بو نه قدر شنلك ؟ . .

جمال ، مسعوديتى ترجمه ايدن برتبسمله جواب ويردى :

— هرشئ اونوتدم .

حقى واردى . جمال كچمشلرى اونوتمش محبتلرينك پك چوق فوقنده برمحبته مغلوب اولمشدى . بعضاً برر ابطهٔ معنويه ، تداويسى ممكنسز

ظن اولونان برجریحه‌یی برثانیه‌ده اونوتدیرر . روحه عائد اولان بومسئله بر حقیقتدر .

— ١٦ —

فخریه حیاتنك سکزنجی بهارینی کورویوردی .

کونشك ایلك شعاعندن اقتباس رنك ایدن صاری صاچلری اوزامش ، سحرك مرأت انعطافی ظن اولونان آلنی کسب لطافت ایتمش ، یاناقلری پنبه‌لشمش ، مائی کوزلرینك ایچنده برنور لطیف حیات برق اورمغه باشلامشدی .

بونادرهٔ حسن ، شریف افندینك محصول حیاتی اولان رفیقك براکانجه‌سی ایدی .

دهشتلی برخسته‌لق ، شریف افندی‌یی مزاره آتدی .

بواثناده حسین ، کونده برقاچ غروشه مقابل باغچیلق ایدییوردی .

باغجی ، سفالتخانه دینیله‌جك قدر حزین اولان برقولوبه (کلبه) یی بوزواللی عائله‌یه ترك ایتمشدی .

زواللی حسین بوحیات حزینك ایچنده آجی برضربه‌یه تصادف ایتدی .

بهارك شن ، شطارت پرور برکوننده ، براوزوم کوتوکنك اوستنه اکیلمش برشی دوشونیوردی : کوزل زوجه‌سی ایکی

آیدن بری اوحزین قولوبه ایچنده خسته یاتیوردی. کندینك یومیه‌سیله، اوغلنك چوبانلقدن تدارك ایتدیکی آیاق، بوزواللی قادینه بر چوربا، بر پارچا ات احضار ایده بیلیوردی.
ایشته تام ایکی آی اولمشدی. فقط بوکون اوقادین دها مضطرب!

حسین، بردن بره تفکراتنه خاتمه چکدی. شدتله دوغرولدی. یوزه‌کاری طیرمالایه‌جق برچیغلق، اوحزین قولوبه‌دن بو آدمك تاکوکلنه عکس ایتمشدی. روحنك ایچنده، قلبنك الك درین، الك نازك برنقطه‌سنده او آجی فریاد طنین انداز اولویوردی. نه اولمشدی؟

حسین قولوبه یه قوشدی. ایچری کیردیکی وقت، شدید برچیغلق قوپاردی.

اورطوبتلی،طوپراق اوستنه سریلن اسمر یاتاقده، کوزل، سویملی زوجه‌سی مضطرب ایدی. آلتون صاچلرله مزین اولان باشی، آرقه‌یه دوشمش، دوداقلری یاناقلری بم بیاض اولمشدی.

حسین، اولدیغی یرده قالدی. برآدیم آتمغه مقتدر اولامادی.

قادینك زیاده آچیلمش اولان ایری، مائی کوزلری یاواش یاواش قاپانمغه باشلادی. آرالق قالدی. موتك کمیکدن عبارت اولان ضعیف الی بوکوزلری یاواش یاواش قاپیوردی.

بوراده اولوم‌وار! مائیلره بورونن بحر سفیدك، الك

بویوك یلکنلری قوش قانادی قدر کوسترەن اوزاق . . . یك اوزاق افقی اوستندەصیرمه صاچلی ، کونش ، صوك شعاعیله ، استانبولك الك یوکسك منارەلرینه بررلمعهٔ حزین صاچارق ، دالغەلر آراسنده غروب ایدیبورکبی کورونورکن ، یاتاق ایچنده برکوزل قادین صوك دقیقەلرینی کچیریبوردی .

بوراده اولوم وار ! قولوبەنك پنجرەسنه دوغرو اوزانان برلیلاق دالی اوستنده ، قانادلرینك رنکنی شفقدن اقتباس ایدن برقوش آنسزین اوتدی . برکلبك ، ساکنانه قانادلرینی تحریك ایدەرك ، برمنکشەنك اوستنه قوندی . بوشایان استماع سکوتی ، اوزاقدن اوزاغه کلن برقاوال صداسی اخلال ایتدی . بوصدا اوزرینه ، خستەنك دوداقلرنده ، روحنك صوك شعـــاعندن سرپیلمش صوك برتبسّم بلیردی . متعاقباً غیب اولدی . برمأیوسك امیدیده بویلەدر .

بوراده اولوم وار ! آقشامك اومجهول حزنی ، اوعمیق سکوتی آراسنده ، خستـــه قادینك قوللری یانـــه دوشدی . تنفس شدتلنمکه باشلادی . اوکوزل کوکسی سرعتله اینوب قالقیوردی . اوراده دوران حسین مجنونانه برنظرله زوجەسنه باقیوردی . متعاقباً تنفسك شدتیله متناسب برخرلتی ایشیدلدی .

آه !

بوراده‌اولوم وار ! ناکهانی برصدمه ، اوکوزل آیاقلری ،

اوکوزل اللری اوشوتدی . نفسی کسیلدی . حسین اوزاده .
او اولونك قارشیسنده دونمش ، بیننك اویوشدیغنی حس
ایتمشدی . بوزوجه اولدی . بوزوج حرکت ایدهمه‌یور .
باقیشلری ، اوحزین چهره‌نك اوستنده ثابت اولدیغی حالده .
یالکز تیتریبوردی .

بوراده اولوم وار ! موتك شهبال سیاهی ، بومهاجر
دلبرینك ناصیه‌سنه دوقوندیغی صیره‌ده ، کوزله کورولمه‌سی قابل
اولمایان برسمای معنوینك علوی برضیاسی ، منتهای افقده ،
ظلمتلر ایچنده ، غروب ایدن ایکی نجم توأمه بکزه‌ین اومائی
کوزلرك قاپاقلرینه ، اوصولوق دوداقلره برشعله دوشورمشدی .

حسین حالا تیتریبور . بردن بره ایکی کوچوك ال ، ایکی
النه صاریلدی .

باقدی : بریسی احمد ، دیکری ، النده صو دستیسی
اولدیغی حالده ، فخریه ایدی .

احمد آغلیبوردی . فخریه مینی مینی پارماغنی ، والده -
سنك یاتاغنه اوزاته‌رق ، دیدی‌که :

— آننم اویویورمی ؟

— آه سزدن باشقه کیمم قالدی ؟

حسین ، بویله دیدکدن صوکره ایلرله‌دی : اواولونك یوزینه -
یأس انکیز ، مدید برنظرله باقدی .

ایرتسی کون بوقادینك اوستنه آتیلان صوك طوپراغه حسینك کوز یاشلری قاریشدی .

— ١٧ —

اوخ ! منکشه‌لرك رایحه‌لریله تعطیر اولنمش بر نسیم ، آلننه دوقوندی . اوزاقده کورونن بویوك آطـه‌یه باقمادی . آرتق اونکله نه مناسبتی قالمشدی ؟ آده‌لی اونوتدقدن صوکره ، اونك آرامکاهی دوشونیله‌بیلیرمیدی ؟ شمدی جمالك ذهننه برمهاجر قیزی ، برصحرا پریسی نقش اولنمشدی . ظلام اضطراب ایچنده تیتره‌ین حیاتی اوقیزك آلتون رنکنده‌کی صاچلرینه ، سماقدر مائی کوزلرینه مربوط ایدی آه ! بومهـاجر قیزینك اسمنی اوکره‌نه‌مه‌مشدی . کیم بیلیر ، نه‌قدر طـاتلی براسم ایدی ! یارین ینه قارتاله کیده‌جك ، آرقداشنی بولاجق ، بوقیزك اسمنی صوره‌جقدی .

قاپی یاواشجه آچیلدی . مبروره خانم ، شن چهره ایله ایچری کیردی ، اوغلنك قارشیسنه اوتوردی . دیدی‌که :

— ای ؟ نه‌یه قرار ویردك باقه‌لم ؟

— نه ؟

— شو اولنمك ایچون .

— بو شبهه‌سز ! اولنه‌جغم .

— پك اعلا ! کیمی آلاجقسین ؟

— قارتالده کوردیکم باغجی قیزینی .

— فقط دوشونیورمیسین ؟

— نه‌یی ؟

— کیمسه‌سی بلیرسز برقیز آلاجغکی .

نیچون کیمسه‌سی بلیرسز اولسون ، باباسی وار . قارداشی وار .

— لکن بر باغجی قیزی .

— باغجی قیزی اللهك مخلوقی دکلمی ؟

— اویله اما . . .

— اماسی یوق . تطلیق ایتدیکم قادین‌ده باغجی قیزندن آشاغی برشیمیدی ؟

— اویله ایکی کوزوم اما ، اونك ینه نه‌قدر اولسه ، براز تربیه‌سی واردی .

— بونك تربیه‌سی اولمادیغی نه‌معلوم ؟ یوق ایسه‌بیله ، تربیه ایدلمك کوچ برشی دکل‌یا !

— شمدی مطلق او ، اویله‌می ؟

— مطـلق او ! اونی کندیمك اولمش کورونجه بویوك

آطه‌يی ، آده‌لی ـ معنویاتدن صرف نظر ـ بوتون کائناتی اونوده‌جغم .

— بوقدر محبت ها ؟

— اویله اولدی .

بوقیزی ، برکره ، باباك ده کورمك ایستیور .

— پك اعلا !

— خلوصی‌ده برابر کیده‌جك !

— اولابیلیر آ !

— اونلر تنسیب ایدرسه ، ایرته‌سی کون برابر کیدرز .. بن‌ده کورورم . بکنیرسه‌م ، نکاح قیلیر . شمدی دوکونه ، کلینك اثوابنه نه حاجت ؟ آرقاسنه برچارشب کیدیردیکمزکبی بورایه کتیریرز . اولمازمی ؟

— اولور . فقط آننه ! نکاح قیلمزسه بکاقییلیر .

جمالك کوزلرنده‌کی نظر پك حزین ایدی .

قلبنه ، باغچی قیزینك کوزلرندن عکس ایتمش ظن اولنه‌جق قدر بربایغینلق دوشمشدی . بوطاتلی ، بوصوك امیدده محو اولورسه ، حیات جمال ایچون بر اضطراب اولمیه‌جقمیدی . آلتی سنه‌لك جریحه‌يی ، آلتی سنه‌لك آجی‌يی برثانیه‌ده اونوتدی . فقط برثانیه‌لك تبسمی بوتون حیاتنده اونوده‌میه‌جق . اکر بوقیزدن محروم اولورسه پك زواللی ، پك بدبخت اولاجق .

صباحلین کوزتپه‌دن حرکت ایدن تیره‌دن حلیم بکی ، خلوصی‌یی ، جمالی ، اقربادن دها برکشی‌یی قارتاله براقدی. جمالك احباسندن بولونان ذات ، بوزیارتدن اولجه خبردار اولدیغندن ، اوکله طعامنی احضار ایتمش ، باغچی قیزینی کتیرتمش ، بونادرهٔ حسنه اوایچنده بولونان اك کوزل البسه‌یی ــ ایکره‌تی (عاریت) اولمق اوزره ــ کیدیره‌رك اك قیمتلی الماسلری طاقشلردی .

یمك یندکدن صوکره ، دکیزه ناظر بر اودایه چیقیلدی . قهوه‌لر بوراده ایچیله‌جك ، باغچی قیزی‌ده قهوه‌لری کتیره‌جك ایدی . جمالك بوتون وجودی بلیرسز برصورتده تیتریور ، قلبی ، آه اویورغون قلبی عصبی سکته‌لره اوغرییوردی .

قاپی آچیلدی . اشیکك اوستنده اوکوزل مهاجر قیزی کوروندی ایپکلیلر کیمش پنبه برغنچه‌یه بکزه‌ین قولاقلرینه ، اوغنچه‌نك اوستنده تیتره‌ین صاف ، برّاق یاغمور قطره‌لرینی آندیره‌ن ایکی الماس کوپه تعلیق ایتمشدی .

اك اول قهوه حلیم بکه کلدی . قارشیسنده‌کی نادرهٔ حسنك شعشعهٔ معنویه سنه قارشی ، بوآق صاچلی آدم کوزلرینی یره ایندیردی .

خلوصی قهوه‌یی آلیرکن آغزینی براز آچمش ــ عفو ایدرسکز اما ، بنه تعبیرمعذوربیورلسون ــ عادتا آلیقلاشمشدی فقط جمال ، کوزلری تپسی‌یه دیکلمش ، کیرپیکلری یاناقلری

اوستنه دوشمش بوملاحت مجسمه‌نك یوزینه بردرلو باقه‌میور .
یالکز نازك آیاقلرینك سسندن کندینه تقرب ایتدیکنی آکلییو-
ردی . تیترك النی فنجانه اوزاتدی . اووقت کوزاوجیله‌اواوزون
کیرپیکلره باقه بیلدی .

بومی ؟بوشبابتدن لطیف جمالك رفیقهٔ حیاتی اولاجق ،
اویله‌می ؟ جمالك روحی ، برمسرت دالغه‌سی ایچنه یووارلاندی

حلیم بك ، باغچی قیزینی‌یاننه اوتورتمشدی . آقشام کونشنك
اکین باشاقلرینه عکسندن حصوله کلن رنك ایله تنور ایدن
اوصیرمه صاچلره ، سمانك رنکنه عرض افتقارایتدیرەن اومائی
کوزلره ، جمالك مشعلهٔ هدایتنی طاشیه‌جق ، استقبالنی تنویر
ایده‌جك اولان اوینبه طیرناقلی پارماقلره نهایتسز برحیرت ایله
باقیوردی .

بك طاتلی برسسله صوردی :

— آدك نه قیزم ؟

بهار قوشنك اوتوشندن ذها لطیف اولان تیتره‌ك برسس
جواب ویردی :

— فخریه ! . .

برحس معنوی بواسمی جمالك ذهننه نقش ایتدی . اوخ
بوطاتلی اسم ! اوخ بوکوچوك فخریه !

کوزتپه‌یه عودت ایدییورلردی ، حلیم بك قاپیدن دیشاری

چيقـارکن ، اتکنی اوپمك ايچـون اکيلن فخريه‌نك پارماقلری آراسنه بر آلتون دوشدی . فخريه متعاقباً جمالك اتکنی اوپدی . دليقانلی قلبنك خجالتندن عکس ايدن تيتره‌ك بر سسله « استغفراد ! » ديدی .

بوقيز ، باشقه‌لرينك نظرنده بر فقير مهاجر قيزی ايدی . فقط جمالك نظرنده پك قيمتلی ايدی . سويملی مخلوق جمالك اتکنی نصل اوپيوردی ؟

کوشـکه کلديکی وقت ، حليم بك ايله مبروره خانم بيننده بر محاوره کچدی :

— نصل ؟

— ايشـته خلوصی ايله او افنـدی ده کوردی يا . پك کوزل ، پك .

— باقدم تربيه . . .

شيمدی تربيه‌سی ، فلان لازمی يا ؟ اوغلان چيلديريور .

— شيمدی نه‌ يپالم ؟

— نه يپاجقسين ؟ يارين کيدوب سن ده کور . بكنميه‌جكك برجهتی وارسه ، بکا سويله ! صوکره دوشونورز .

— يا بكنيرسه‌ك ؟

— جمالی ده برابر کوتورمه‌کی اونوتمه . بكنيرسه‌ك ، همان نکاح قيلسون . آل بوزايه کتير .

— همان یارین آقشاممی ؟

— اویله یا !

مبروره خانم جمالك اوداسنه کلدی . صوردی‌که :

— بوکون نصل کوردك ؟

— پك کوزل .

— یارین بن‌ده کوره‌جکم .

— مطلق بکنه‌جکسین .

— یابن بکنمزسه‌م ؟

— بکنمزسه‌ك نه‌اولور ؟

— صوکره نصل آلنیریا ؟

— اوحالده اولورم !

اولوم !.. بوپك مدهش برشیدر ! بن هنوز پدر اولامادم . قادین اولمادیغم ایچون، ــ والده‌لك حسیاتی تصویره چالیشیور ـ سه‌مده ، بومادةً برتجربه‌دن عبارت اولدیغندن ــ والده‌ده دکلم . فقط یتیشمش ، یکرمی یاشـنی کچمش بردلیقانلینك قبرسـتانه کوتورولن تابوتی ، پدرك ، والده‌نك حیاتی تدهیش ایدر ظن ایدرم .

— ١٨ —

فخریه آکلامشدی . بربك اوغلنك ، کنج بربکك رفیقهٔ

حیاتی اولاجقدی . فقط بو رفیقهٔ حیات نه دیمك ؟ بونی هنوز بیلیوردی . او ، کلین اولمق ، صیرمه‌لی اثواب کیمك ، الماسلر ایچنده کورونمکدن باشقه برشی بیلیوردی . آه ! زواللی قیز ، عجبا اویالدیزلی رؤیالری کوره‌جکمیدی ؟ بعضاً ، برکلینه باقمغه کیتدیکی وقت ، کوزلرینی قاماشدیران اوشعشعه ، بوقیزه نصیب اولاجقمیدی ؟ اوبویله امید ایدییوردی .

جمال ، بوزلرینی هیچ دوشونمیوردی . بویالکز اونك قارشیسنه کچه‌جك ، « آه ! سن‌یك کوزلسین » دیه‌جکدی .

فخریه‌نك باباسی ، قارداشی یك مسعود ، یك‌مسرور وایدی . بوزواللی فقیرلر صانکه بررؤیا کورویورلردی .

کندی کوزینه یك‌ده اینانه‌مایان مبروره خانم ، اوکون برقادینك رفاقتیله کلمشدی .

فخریه ، اکر طالعی یاردیم ایدرسه ، قائم والده‌سی اولاجق مبروره خانمك اتکنی اوپدی . بورعایتدن اوبرقادین‌ده محروم اولمادی .

ایلك نظرده مبروره خانمك کوزلری قاماشدی . بونی کندیسی‌ده انکار ایده‌مز .

صوکره ، یك مشکلپسندانه معاینه‌یه باشلانلدی : مبروره خانمك الی ، اوصیرمه صاچلرك بردمتنی قالدیردی . بوتون دقتنی کوزلرینه ویردی . باشنده کلی‌وارمیدی ؟ آلتنك‌بیاضلغنه

حیران قالدی قاشلرینك صاریلغی سـودی لکن پنبه یاناقلرینی.
شفقلر ایچنده کوسترەن محجوبیت ، کیرپیکلرینی یوقاری قالدیرمغه.
مساعده ایتمیور . کوزل کوزلرینی اوزون کیرپیکلری صاقلییور.
مبروره خانم نهایت دیه بیلدی :
— قیزم ! باق باقەیم . بکا .
کیرپیکلر اهتزاز ایتدی . عصمتله مملوقلبنك ترجمانی اولان.
برکردابدن دها درین معنالری افاده ایدن ایکی سـودالی مائی
کوز ، مبروره خانمك کوزلرینه دیکیلدی . دقت ایتمەلی : کوز.
لرینك برنده شـهلایه بکزر برشـاشیلق ، یاخود کوز ببکنده.
برمسافر وارمیدی ؟
اوجلری بلیرسز برصورتده قیوریم اولان اوایکی کوزل
دوداغك محافظه ایتدیکی دیشـلر عجبا چوروکمیدی ؟ مبروره
خانمك یانندەکی قادین ، فخریەنك آلت دوداغندەکی براوچوغی
بهانه ایدرك ، « واه واه ! بورایه نه اولمش ؟ » دیه دوداغی براز
آچمغه ، اواینجی کبی دیشلری کورمکه موفق اولدی . بو اثناده.
بربرینه پك یاقلاشمش اولدقلرندن فخریەنك منکشه قوقولرندن
دها معطر ، دها لطیف اولان تنفسی ، قادینك چهرەسنه تماس.
ایتمەسیله ، قیزجغزك آغزینك قوقادیغیده آکلاشیلدی .
قولاقلرینك ایچی کورلدی . هر یر کوزل ! آیاقلرینـك
طیرناقلریده کوزل !

عجبا وجودینك کوکسنه تصادف ایدن جهتلرنده برعارضه وارمیدی ؟ مسئله بوراده. آکلییورسکزیا ؟ کورمك ایسته‌دکلرینی هپ کوردیلر .

عجله ایتمه : ای انسانیتلی قاری ! فخریه‌نك رؤیاسی برحقیقت اولدی . نکاح قییلدی .

جمال ، سوینجندن چیلدیره‌جقدی .

آقشام اوستی فخریه ، یالکز . . . یالکز برچارشافه صارینمش اولدیغی حالده مبروره خانم ایله برابر کوزتپه‌یه کلدی . بو آقشاملق اولسون ، فخریه‌یه برایپکلی اثواب کیدیرمك مبروره خانمك مقصدی اولدیغندن ، بویوك کلیننده‌ن بوکوچوك کلین ایچون ــ یالکز بو آقشاملق ــ برالبسه ایسته‌دی ، بویوك کلین کوزلرینی آچه‌رق ، رد ایتدی :

ــ نیچون ویره‌یم ؟ برمهاجر قیزینه نه‌مناسبت ؟

مع مافیه او آقشام ، فخریه کوزل برالبسه‌دن محروم اولمادی . آه بوکوچوك کلین !

یالکز برازشاشیرمشدی : امیدینك عکسنی کورمك ایلك دفعه بونادرهٔ حسنی جریحه‌دار ایتدی . اکمك پاره‌سنی تدارکدن عاجز اولان برفقیرك قیزی بیله اوتللی پوللو اثوابدن محروم اولمیور . بربکك کلینی ، بربکك رفیقهٔ حیاتی اولان بوزواللی اواثوابی کیمه‌مشدی . نه‌قباحتی واردی ؟

جمالك ذهننده‌کی بحران ، بورالرینی دوشونمکه مساعد
اولایدی ، بوقیزك اوبیوك آرزولرینی کوزلرینك متأثرانه
باقیشلرندن آکلایه‌جق ، فخریه‌نك هر ایستدیکنی آماده ایتمك
ایچون حیاتی فدا ایده‌جکدی . کلینلك اثوابندن محروم اولان
برقیزك ، قلبنه آچیلان جریحه‌دن داملایان قانلره واقف اولایدی
بوتون دنیانك خزینه‌لرینی فخریه‌نك آیاقلرینه سرپمکه
چالیشه‌جقدی .

آه ! آکلامیوردی ! اوقدر دلی ، اوقدر احمق ! . .

ساعت درتدن صوکره ، اوداسنه کیردی . فخریه اوراده ایدی .

جمال ، فخریه‌نك محترزانه برنظرله کندیسنه باقمقده اولدیغنی
فرق ایتدی ، تبسم مرحمت پرور برچهره ایله ، رفیقه‌سنه
برصندالیه اوزاته‌رق ، دیدی که :

— اوتورماز میسکز ؟

فخریه اوتوردی .

اورتاده‌کی ماصا اوستنده یاقیلان موملرك شعاعی ، اولطیف
چهره یی پك مبالغه لی برصورتده کوزللشدیرییوردی

جمال ، نورلر ایچنده برملکك تبسم ایتدیکی خیالنه دوشدی .
ایچندن « رؤیا اولماسون ! » دیدی . خیر فخریه اوراده ایدی .
فخریه کلینلك اثوابی یرینه لیلاقلرله ، منکشه‌لرله ، سنبللرله تزیین

ایتمك ایسته‌دیکی فخریه‌اوراده ، اوصاندالیه‌نك اوستنده‌یك ملکانه
بر تبسمله جمالك روحنی تنویر ایدییوردی .

— ۱۹ —

چیلغین جمال کوزلرینی ، فخریه‌نك روحندن دوداقلرینه
سرپیلن بر تبسمه دیکمش ، او تبسمك ایچنده بوتون سرائر
معصومانه‌یی اوقومغه باشلامشدی . فخریه بو نظرلرك آلتنده
محجوب اولیور ،قارشیسنده کینك بودقلرینه بلکه بر معناویره‌-
میوردی .

جمال ، صورمغه باشلادی :

— اسمکز ؟ ..

— آدیکزی صوریبورم .

— فخریه افندم .

— ذاتاً بیلیوردم یا !

— نه‌یی افندم ؟ .

— اسمکزك فخریه اولدیغنی .

— اویله ایسه نیچون صوردیکز افندم ؟

— بواسم بکابك طاتلی کلیورده ، اونك ایچون . لکن
والده .. . ها ... شی .. .باباکك دیه‌جکدم.اونك اسمی نه ؟

— اونك والده مکمی ؟

— خیر ، جانم ! بابا کزك ؟

— حسین .

— اوده کوزل . ای شیمدی ، باقه‌لم ، دوغروسویلیکز : بنی سودیکزمی ؟

— نیچون سومه‌یم ، افندم ؟

— اوخ ! شو « افندم » لری براقکز . بکا شویله‌جه « جمال » دییوریکز .

فخریه، جمالك یوزینه حیرت‌انکیز برنظرله باقدی. بوسوزی هیچده بکله‌میوردی .

بونصل اولابیلیردی ؟ بوممکنمیدی ؟

کیرپیکلرینی ایندیردی .

جمال تکرار ایتدی :

— اویله دییکز . بن بویله ایستیورم .

صوکره پنجره‌یی آچدی. مرمره‌نك سیاه دالغه‌لرینی بیاض کوپوکلر ایچنده براقان شدتلی بر روزکار ، فخریه‌نك آلتون رنکنده‌کی صاچلرینی اوقشادی .

مهتاب ، نظرك نفوذ ایده‌مه‌دیکی سیسلر ایچنده‌کی افقلره قدر ، ضیالرینی نشر ایدییور ، پنجره‌نك آلتنده برلیلاق آغاجی

صاللانیور ، بعض کوشکلرك پنجره لرندن عکس ایدن ضیالر یاپراقلردن بوسه چین اولیوردی .

بر آرالق فخریه اوشویورکبی اولدی . اووقت جمال ، همان پنجره‌یی اورتدی .

کندیسنك قوجا خیرقه‌سنی ، اولطیف اوموزلرك اوستنه آتدقدن صوکره دیدی که :

— اوشودیکز ، دکلمی ؟

— خیر افندم !

— زواللی ! . . سزك والده‌کز . . . شی . . . اویله‌یا !
ینه اویله دیمك ایستیوردم . والده‌کزدن خوشلاندیکز می ؟

— کیمدن افندم ؟

— آننه‌مدن .

— هیچ خوشلانمازمی‌یم ، افندم ؟ اوبنم والده‌م !

— اویله‌یا ! هانیا شوقاین آنالق وارده . . .

کوزل برتبسم فخریه‌نك دوداقلرینی اوپدی . تیتره‌ك برسسله دیدی که :

— ضرر یوق ! . .

آه بو ضرر یوق ! . . فخریه بوایکی کلمه‌یی تلفظ ایدرکن ، نیچون سسی تیتریوردی؟ عجبا بواهتزاز « نه‌بأس وار؟ بن‌سنك

محبتکی قازاندقدن صوکره هر شیئه تحمل ایده‌بیلیرم . » دیمکمی ایدی ؟

جمالك بینی ایچنده برفیرتینه قوپدی . آرتق . . . آرتق بو نادرهٔ حسنی قرداشنك قاریسنك تحقیراتندن ، والده‌سنك سرزنشلرندن ، باباسنك هردرلو شدتندن محافظه ایده‌جکدی . کیده‌ن قادین کندیسی ایچون ـ اولدقجه ـ بر درس ایدی . بونی اوقومشدی . ازبرله‌مشدی . ایشته شمدی ، امتحان زمانی کلمشدی .

بو ایکی حیات آرتق بر برینه قاریشمشدی .

— ٢٠ —

باغجی قیزی ! . . مهاجر قیزی ! . .

عاطفت اوبری‌ده مطلع اقبال وسعادت اولان اوچ شیدن محرومیته محکوم بولونان بوزواللی چوجوق ، کبر وعظمتك کندیسنه قارشی ایتدیکی خطابلره مقابل ـ کیزلی یرلرده ـ کیزلی کیزلی آغلامغه قوجه‌سی کلدیکی زمان ؛ کوز یاشلرینی قوروتمغه ، اوکا کولریوز کوسترمکه باشلامشدی . معناً مضطرب اولمق برباداق زهر ایچمکدن دها کوجدر .

فخریه زهرلنیوردی .

کندیسی بر باغجی قیزی ایسه ، هیئت اجتماعیه‌نك قادینلره کوسترمکه مجبور اولدیغی حسن معامله‌دن آلایش مدنیه‌یی بر نظر معصومانه ایله سوزمکه آلیشمش اولان بر کویلو قیزینك مدنیته قارشی کوستردیکی اوفاجق بر قصوردن دولایی کوسترلمك لازم کلن مسامحه‌دن بو کوچوك کلین بوتون بوتون محروم اولمقمی ایجاب ایدردی ؟ استقبالی ، بر عائله‌نك یاشامقده اولان صوك اولادینك استقبالیله مزج اولونان بو باغجی قیزینك حیاتی نیچون بر حیاته تشریك ایدلدی ؟ قلبی صاف ، قباحتسز ، معصوم بر باغجی قیزینك اصیل بکلره ، اصیل خانملره قارشی نه‌قصوری واردی ؟ حیاتمی ؟

اوستنه نور اینمش ظن اولونان کوزل باشنی تزیین ایدن صیرمه صاچلری نه‌قدر کوزلدی ! ابتدای طلوعده ، منتهای غروبده کوزلری قاماشدیران آفتاب ضیانثارك ایلك وصوك خطوط شعاعیه‌سی بو صاچلره بکزیوردی . طلوع وغروبك خطوط شعاعیه‌سندن اقتباس رنك ایدن بو صاچلر ، بعضاً ، صحرایی منکشه‌لرك روحی تعطیر ایدن قوقولرینی دوش خفیفنه آلارق ، آچیق پنجره‌لرك پرده‌سنی اهتزازه کتیردکدن صوکره ، اودایه داخل اولان نسیمك تأثیریله تموج ایدر اول فخریه‌نك بیاض اوموزندن ایرلمیان اوصاری صاچلر ، کوچوك کلینك ایکی آلتون قانادی ایدی . بو حالده ، براوك کوچوك کلینی مهاجر اولابیلیر .

لکن نیچون کل اولسون ؟

فخریه زهرلنیوردی .

بر آقشام جمال ، ارکنجه عودت ایتمشدی . فخریه‌نك کوز-
لرنده — آغلادیغنه دلالت ایدن — برقیرمزیلق ، اینجی کبی
دیشلرینی محافظه ایلین دوداقلرنده براوچوقلق کوسترمشدی .
بوکوزل قادین ، بوسوکیلی فخریه‌مطلق ... مطلق برتأثره کرفتار
اولمشدی . جمال « برشیئه می جانك صیقیلدی ؟ » دیدیکی وقت
« خیر! » دیه جواب ویرمشدی. بوچیلغین دلیقانلی یك صوکره-
دن ایشیتمشدرکه‌اوکون فخریه کندینی زهرله‌مکه قرار ویرمشدی .
سبب ؟ بوپك بللی ! قائم والده سندن ، ایلتیسندن کوردیکی
خیانتلر اوصاندرمشدی . لکن بوکا حاجت وارمیدی ؟

فخریه زهرلنیوردی .

افقلرك قلوب متحسسه‌یه کیزلی وعدلرده بولندیغی ، مهتابك ،
سکود داللری آراسنه نفوذه چالیشان نور متموجی یاپراقلرك
آلتنه کیزله‌نن جمال ایله فخریه‌نك یوزلرینی تنویر ایدییوردی .
فخریه بر آغاجه اتکا ایتدیکی حالده ، خفیف بر سحر بولوتنه
بکزه‌ین بیاض یلدیرمه‌سنی تهزیزه چالیشان نسیمی تنفس
ایدییور ، اومائی کوزلریله کندیسندن کوزل اولمایان سمایه
باقییوردی . جمال ، باقمقله دویمایان کوزلرینی فخریه‌نك کوزلرینه
دیکمشدی . صوکره بردن‌بره باشنی قالدیردی .

— بو دیدی که:

کوزل کوزلر طوپراقلره غروب ایتدکدن صوکره بن یاشایه جقمیدم ؟ سنی کیدی یاراماز !

— ٢١ —

قدرك قانون شدیدینه قارشی ، هویّت انسانیه‌نك پك عاجز قالدیغنی بیلن جمال ، طبیعتك یالکز فخریه‌یه قیه‌جغنه اینانه‌میوردی . اوخ ! بدایع کائناتك تشکیل ایتدیکی هرکوزل شیئك فخریه‌یه قارشی متأثر اولاجغنی ظن ایدردی . جنت ! . . سلطان احمدده‌کی اوه نقل ایتمشلردی .

برصباح ، ملّت باغچه‌سنی تشکیل ایدن آغاجلرك ذروه‌لرنده داغیلان سیسلره ، ایلك خطوط شعاعیهٔ طلوع نفوذ ایتمکه چالیشیرکن ، جمال ، اوته‌سنه بریسنه کتابلر آتیلمش ، اوستنه بر قسمی یازیلی ، دیکر قسمی بیاض کاغدلر قونمش ماصانك اوکنده برکتاب اوقیوردی. فخریه قاریولایی دوزلتمکله برابر ، آراصیره قوجه‌سنه برنظر مضطربانه عطف ایدردی . تکرر ایدن بونظری متعاقب ، فخریه‌نك دوداقلرندن برکلمه دوشدی :

— امان ! . .

جمال باقدی . « نه اولیورسین ؟ » دیدی .

فخریه‌یه برصانجی کلمشدی . یاتاغه یاتدی .
صانجینك نوبتلری تکرر ایتدکجه ، بوکوزل فخریه اوپاموق اللریله چارشافی طوتیور ، مینی مینی پارماقلریله یاصدیغك یوزینی قوپارمغه چالیشیوردی .
جمال ایله حلیم بك ، اوراده ، قاریولانك آیاق اوجنده دورمشلر ، تلاش کوسترمکده بولنمشلردی .
بو آرالق اوطه‌نك قاپیسی آچیلدی . مبروره خانم . قاپینك اشیکنده کورولدی . بونك آرقه‌سنده ، وحیده خانم تبسم ایدیوردی .
قائم والده ، اوغلنك ، قوجه‌سنك یوزینه لاقیدانه برنظر عطف ایتدکدن صوکره ، کوچوك کلینه حقارتله قاریشیق برنظرله باقدی . قاشلرینی چاتدی . دیدی‌که :
— نه‌اولیورسکز ؟ بوکل‌قیز ناز ایدیور !..
اووقت بوکوچوك مخلوق ، اوعظمتلی قادینه درین برنظر عطف ایلدی . بونظر ، فخریه‌نك ایری ، مائی کوزلرینه‌سرمایهٔ ملاحت‌اولان اوزون ، قیوریجق ، صاری کیرپیکلرینك آراسنده اشعه نثار اولارق ، جمالك قلبنه نفوذ ایتدی . دلیقانلی والده‌سنه دونه‌رك ، شدید ، قطعی برصدا ایله « وای !.. » دیدی . صوکره علاوه ایتدی :
— چیقیکز ! شمدی کیمسه‌یی دوشونه‌مم .
قاپی‌یی اورتدی . سورمه‌سنی چکدی .

پدری‌ده والده‌سیله برابر چیقمشدی .

جمال کلدی . فخریه‌نك یوزینه‌دوغرو اکیلدی ، اوبایغین باقیشلره ، اوپریشان صاچلره ، اوصولوق چهره‌یه چوق ... پك چوق باقدی . « برهکیم چاغیرته‌یم می ؟ » دیدی . فخریه جواب ویرمکه زمان بولامادی . قاپی اورولدی . جمال‌قاپی‌یی آچدی . حلیم بك ایچری کیردکدن صوکره دیدی‌که :

— ضبطیه ابه‌سنی چاغیرتدم .

اون‌دقیقه صوکره ابه‌خانم ـ النده سیاه چانطه‌سی اولدیغی حالده ـ کلدی . حلیم بك ، جمال اودادن چیقدیلر . ابه‌خانم اودادن چیقدقدن صوکره ، مشـهوداتنك نتیجه‌سنی حلیم بکه آکلاتدی .

دیمك ، مهـاجر قیزینك بواضطرابی یالان دکلمش ، ها؟ ایلتی خانمی بیلم اما ، قائم والده‌ظننده یا کیلمش اولدیغنی آکلایه‌رق ، مرحمتدن‌مرکب‌بر تبسمله اودادن‌ایچری کیردی . فخریه‌یه باقدی. آفرین بووالده‌یه‌که کوچوك کلیننك آلننی اوقشـامغه ـ نصلسه ـ تنزل ایتدی .

بو آرالق جمال اوطه‌یه کیردی .

— ۲۲ —

حیاتی یاواش یاواش سـقوط ایدیبوردی . باراضطراب

سفالته شمدی برده حقارت انضمام ایتمشــدی . برکره ، بوتون
فامیلیا اعضاسیله یمك یبیرکن ، حلیم بکك کوچوك برلطیفه‌سی
اوزرینه فخریه‌نك کوزلرنده ایکی داملا کوز یاشی پارلامشدی .
قائم پدر ، بوایکی قطرهٔ تأثرك سبب ورودینی آ کلامق
ایسته‌دی . مبروره خانم ایشته ایلك دفعه فخریه‌یه قارشی ـ
کوزلرینی ـ ایچنده کوســتردی . « کیم بیلیر ؟ انسان بعض
غریبسر ! . . بونده قباحتی یوق ! » دیدی .
جمال ، اوداسنه کلدکدن صوکره فخریه‌یه صوردی :
— الله عشقنه سویله ! نیچون آغلادك ؟
— آناجغم خاطرمه کلدی‌ده . . .
— زواللی ! . .
جمال باشنی فخریه‌نك اوموزی اوســتنه قودی . کوزلری
یاشلر ایچنده قالدی . اووقت فخریه‌ده صوردی :
— یاسز نیچون آغلییورسکز ؟
— سنك ایچون !
فخریه دوداقلرینی اوزاتدی . زوجنك ایکی داملا کوزیاشیله
جریحه‌دار اولان روحنه سودا نقل ایتدی .
حیاتی یاواش یاواش سقوط ایدییوردی . بووقعه‌نك آراسندن
برسنه کچدی . بو برسنه‌دن صوکره ، فخریه نك ـ ایکنجی
دفعه ـ حامله اولدیغنی آکلادیلر .

مبروزه خانم طبيعتنى بوتون بوتون دكيشديرمشدى . كوچوك كلينك حامـل اولديغنى خبر آلديغى كوندن برى ، كوزلرينك باقيشى ، تبسمى پك باشقه‌لاشمشدى . بو آنا ، كوچوك اوغلونك بر ياوروسنى كورمـك ايستيور . بونكله برابر ، والده اولمق اوزره بولونان فخريه‌يه‌ده مرحمت ايدييور . فخريه ايله برلشيور . برابر — يكى دوغاجق ياوروايچون — كوچوك شيلر ديكييورلر .

برصباح فخريه ، كوچوك برتاكه ديكمكله مشغول ايدى . جمال صوردى :

— اونه ؟

— تاكه .

— كيمك ايچون ؟

— فخريه‌نك دوداقلرينى — سمادن عكس ايدن — برتبسم اوپدى . بوتبسم ، جماله هرسيئى آكلاتدى .

ايكى كون‌صوكره ، برصباح ، سمامظلم بولوتلرله بورونمش ، خزانك بارد تنفسى اولو آغاجلرك متورم ياپراقلرينى دوشورمكده ، قوشلر ، — نوحات غريبانه‌لريله — سمايه قارشى برمرثيه وقومغه باشلامشدى .

زوجيله دەردەدن ، تپه‌دن بحث ايتمكده اولان فخريه . . .

آه اوکوزل فخریه بردن بره تحول ایتدی . مندەرك اوستنه اوزاندی .

جمال صوردی . :

— نه اولویورسین ؟

— دیزلرم کسیلیور .

— دها ؟

— معدەم آغرییور .

— صوکره ؟

— آه باشم پك دونیور .

— دها باشقه برشی وارمی ؟

— کوزلرمك اوکندەپارلاق پارلاق برشیلر اوچوشیور. معده بولانماسی دها زیاده !

جمال قوشدی . برصاری لکن کتیردی . فخریەنك اوکنه قودی .

اوکوزل آغیز آچیلیور ، لکن هیچ برشی کلمیوردی .

ابەنك کلمسنه لزوم کورولدی . صیجاق برلیموناته یاپیلدی .

ابه فخریەنك شمدیلك هیچ برشیٔ اولمادیغنی ـ جماله قارشی ـ تأمین ایتدی .

اوکون جمال محل مأموریتنه کیدەبیلدی .

ایکی ساعت صوکره اودن براوشاق کلمش اولدیغنی خبر ویردیلر : برهکیم ایستییورلردی .

جمال ، سلطـان بایزیددن برکیرا بیکیرینه بیندی . بوکبی بیکیرلرده‌کی صوك سرعت نه‌قدرسه اوسرعتله اوه کلدی . قاپینك اوکنده ایکی بویوك قوندورا کوردی . حرم قاپیسنی والده‌سی آچدی . مبروره خانمك کوزلری یاش ایچنده ایدی . جمال صوردی :

— نه‌اولدی ؟

— هیچ ! فخریه آزاجق خسته‌ده !

— بش اجزاخانه‌یه اوغرادم . هیچ بریسنده هکیم بولامادم . شمدی کیدوب کتیره‌جکم . لکن کندیسنی کور . . .

— خیر ! کورمه ! شمدی یاننده خواجه افندی‌وار . کندیسنی اوقویور . بوقوندورالرده اونکدر .

جمال تکرار حیوانه بیندی . آقسرایدن سرعتله کچدی . بایزیده چیقدی . اورادن مکتب طبیه‌یه ایندی . ابه‌لکده خصوصیتی اولان مشهور بر دوقتوری دعوت ایله‌دی . اوراده بر آرابه طوتدی . دوقتورله برابر آرابه‌یه کیردیکی وقت ، آراباجی‌یه دیدی‌که :

— نه‌قدر چابق کیدرسه‌ك اوقدرچوق پاره آلیرسین !

قامچی شاقلادی . یاریم ساعت صوکره اوده بولوندیلر .

دوقتور خسته‌یی کورمه‌دن مبروره خانمه صوردی .

— قاچ آیلق که ؟

— یدی آیلق اولمالی .

— نه‌سی وار ؟

— بایلیور . . . بایغین . . .

— دیشلری کیلیتلنیورمی ؟

— اوت !

— آغزندن کوپوك چیقیورمی ؟

— اوت !

— یاکوپوکك ایچنده قان ؟

— وار .

اختیار دوقتور متفکرانه باشنی صاللادی . متعاقباً خسته‌نك یاننه کیردی . جمال‌ده کیرمك ایچون بر آدیم آتدی . کیره‌مه‌دی .. اوخ ! بودلیقانلی اودا قاپیسنك اوکنده بوتون حیاتنك صارصیلدیغنی حس ایتدی . بوتون‌وجودی تیتریور ، قان بیننه صعود ایدییوردی .

بو آرالق والده‌سی دیدی‌که :

— نافله ! سنك چوجوغك اولامیه‌جق .

جمالك قان ایچنده قالان کوزلرندن برشمشك کچدی ..

آتشلر صاچان بو كوزلرله مبروره خانمك يوزينه باقدی . هر زمان خفيف ، متأثرانه اولان صداسی بوسفر كورلەدی :

— بن فخريەنك ياشامەسی ايچون برچوق چوجقلری فدا ايدرم . .

دوقتور اودادن چيقدقدن صوكره برمانطـار ايستەدی . بومانطار فخريەنك ديشلرينك آراسنه صوقولەجق ، ديلنك برەلنمســنی منــع ايدەجكــدی . بوده اولدی . صــوكره دوقتور فخريەنك خســتەلانمەدن اولكی حال صحتنی صوردی . پك قوتلی اولديغنی آكلادی . « صوك درجەدە قان آلمالی ! » ديدی . [برومور پوتاسيوم] ك رچتەسنی يازدی . جمال ايله برابرينه آرابەيه بيندی . آرابه حركت ايدر ايتمز جمال دوقتوره صوردی‌كه :

— بونك خستەلغی نەدر دوقتور ؟

دووقتور لاقيدانه جواب ويردی :

— اقلامتی ! حوالهٔ نفاسيه !

جمال تيترەدی . « ياشارمی ؟ » ديدی . جواب آلدی :

— بلكه ! . .

آه اولەجك اولەجك ! حواله كلدی ! . . بو كوزل فخريه نهايت اولەجك ، اويلەمی ؟

حياتی ياواش ياواش سقوط ايديوردی . جمال ، ــ خستە ـ

لغك اهمیتی تقدیر ایتدیکی زماندن بری ــ ذهننده مدهش بردورغونلق حس ایتمکه باشلادی .

آقشام اوستی برهکیم ایله برابر اوه عودت ایدن جمال ــ پدرینك سایه‌سنده ــ اوراده اون بش دانه هکیم کوردی . بونلردن برقاچی ، متصل حرمه کیروب چیقه‌یورلر ، نوبتلرك اهمیتنی آرقداشلرینه آکلاتیورلردی .

جمالك آلننك اوستندن شدتله بر آتش کچدی . بو آتشلر ایچنده یانان آلنی صوغوتمق ایچون بالقونه چیقدی . چهره‌سنی سرین روزکاره طوتدی . باقیشلری ، بالقونك زیر نظارتنده ــ سرد بر روزکار ایله ــ لرزان اولان چیپلاق آغاجلرك نهایتنه قدر نفوذ ایتمکه چالیشیور ، بردن‌بره بوشالان کوز یاشلری بوتون اشیانی دومانلر ایچنده کوستریبوردی . بو آرالق برادری خلوصی قرداشنك قولندن طوتدی . « نه اولیورسین ؟ » دیدی . جمال ، مظلم بر نظر ایله برادرینك یوزینه باقدی . بو باقیشده قلبك اك درین یرینه نفوذ ایده‌جك بر تأثیر واردی . صوکره ، اللریله یوزینی قاپایه‌رق هونکور هونکور آغلامغه باشلادی . بو آرالق ، بوغوق بر صدا ایله دیدی‌که ! . .

— آه بیلیورم . اوله‌جك ! . .

بوتون تسلیتلر فائده‌سز قالیوردی .

بو حزین کون ، کیجه‌نك لباس ماتمنی کیدی .

جمال ، دوقتورلرله برابر اوتورویور ، متانتنی محافظه ایتمك ایچون یوزینی شن کوسترمکه ، بوغازینی طیقایان عقده تأثره مقاومت ایدرك ، کوزلرینه قدر چیقان یاشلری ضبط ایتمکه چالیشیوردی .

یمك ماصه‌سنك اطرافنی احاطه ایدن دوقتورلرله برابر ، جمال‌ده یمك ییوردی .

آنسزین ، درین ، تیز برچغلیق ایشیدلدی . فخریه‌یی اولومله محکوم ایتمك اوزره بولونان دوقتورلر بربرینه باقیشدیلر . جمالك باشندن آشاغی برقاینار صو دوکولیور کبی اولدی . تویلری اوربردی . بررعشهٔ عصبیه وجودینی صارصدی . وجودنده بك شدتلی حرکت ایتمکده اولان قان چهره‌سنی قیرمیزیلاشدیردی . کوزلری حال طبیعیسندن زیاده ییودی . یمك پیچاغنی چاتال ظنیله آغزینه کوتورزکن ، یاننده اوتورانلردن بریسی قولنی طوتدی . « نه‌یاپیورسین ؟ » دیدی . جمال پیچاغی الندن براقدقدن صوکره دوقتورك بریسنه صوردی .

— نه اولدی ؟

— هیچ برشی یوق !

خیر ! بونی جمال صوکردن ایشیدییوردی : فخریه‌ده چوقدن اختلاجات عصبیه باشلامشدی . کوزل کوزلری برنقطه‌یه انعطاف ایتدیکی حالده دوداقلرینه قانلی کوپوکلر دوکلیوردی .

حيات ، او چشمان كبودك ، او سموات محبتك درين ماٸيلكى ايچنده تبسم ايده‌ميه‌جكندن دولايى متأثر ، ممات ، اودانك قارانلق بر كوشه‌سنه كيزلنمش اولديغى حالده ، هنوز اون بشنجى بهارينى كورمه‌دن حزانزده اولان بو غنچهٔ پژمرده‌نك ، رنكى شفقك پنبه بولوتلرينك رنكندن دها لطيف اولان دوداقلرينك اوستنه قورو ، بارد پارماقلرينى قوياجغى ايچون محترز ايدى .

يمكدن قالقدى . دوقتورلردن برقسمى ييلديرم كبى برسرعتله حرمه كيرييورلر ، مشاهده‌لرينك نتيجه‌سنى آرقداشـلرينه خبر ويرييورلردى .

حليم بك ، بيوك براضطراب درونى ايله شاشيرمش اولديغى حالده متصل بيوك اوغلنه « جمالك ايچرى كيرمه‌سنى منع ايله ! جمالى ضبط ايت ! » دييوردى .

مسروريته دلالت ايدر برصدا ، بوتون اوك ايچنده عكس ايتدى :

— مژده ! قورتولدى .

حليم بك آغلايه آغلايه سجده‌يه قاپاندى . جمال ، آرتق چيلديرمق اوزره ايدى . اوقدر سوينيوردى .

شبهه‌سز ! اجرا اولونان عملياتك نتيجه‌سنده طقوز آيلق ، تام برقيز چوجق دوغمشدى . فقط اولو !

نه‌بأس وار ؟ جمال يالكز فخريه نك ياشا ماسنى ايستيور .

دوقتورلردن بری ، خانه‌سنه عودت ایدرکن . مردیوه‌ن باشنده کندیسنی حزین برچهره ایله تشییع ایتمش اولان جماله دیدی‌که :

— هیچ برشی یوق ! او . . . زوجه‌کز . . . شی . . . الله سزه عمر ویرسین . چوجوغکز وفات ایتدی . لکن زوجه‌کز قورتولدی .

کیجه ساعت آلتیده ینه عودت ایتمك اوزره بولونان ایکی دوقتور ، حلیم بکه دیدیلرکه :

یارین ینه کلیرز. فقط شمدی بر آدم بولالیك .بوزلازمدر . اوبوزی خسته‌نك باشنه قویك . نوبت دوام ایدییور .[هجوم دم دماغی] دن قورقولور .

بوز ایصمارلاندی ؟ جمال ، سلاملق اوداسنده برمنده‌زك اوستنه اوزانمش ، کوزلرینی بر نقطه‌یه عطف ایتمش اولدیغی حالده دوشونیوردی . حلیم بك ، جمالك اوزاندیغی منده‌رك مقابلنده برلونان منده‌ر اوستنه یاتمش ایدی .

قاپی شدتله چالیندی. جمال ایندی . کیجه یاریسی ،قارخانه‌دن آلنان بوزی ــ برچو وال ایچنده اولدیغی حالده ــ باباسنه کتیردی .

او آقشام ، ایکی دوقتور خسته‌نك باش اوجنده ایدی .

حليم بك دوقتورلردن بريسنی چاغردی . بوزی ويردی .
اوبوز فخريه‌نك باشنه‌قوندی، هرشی ياپيلدی، فقط فخريه اختلاجات
عصبيه ايله قاريولانك بردميرينی قيرمشدی . آه بوحواله !

حياتی ياواش ياواش سقوط ايديوردی . اقيشلك مظلم ،
مغموم ، بارد صباحی اوزتالغی قسوت انكيز برظلال ايله اورتديکی
صيره‌ده ، حليم بك اويانيق بولونيور ، جمال ، — کوزلری قاپالی
اولديغی حالده — کيم بيلير نيچون — کنديسنی اويورکبی کوستريوردی .

دوقتورلردن بريسی کلدی . حليم بکك يانه اوتوردی .
حليم بك ديدی که :

— نصل ؟

— شمدی قلبی دوردی .

— صوکره ؟

— برثانيه صوکره ينه حرکته باشلادی .

اويورکبی کورونن جمال ، درين برنفس آلدی .

بوزواللی بدبخت — ايکی ساعت صوکره — پدرينك هر
حالده خيرلی اولمايان برتلاش ايله ، اودادن ايچری کيرديکنی
کوردی . حليم بك « آمان جراح ! » ديمشدی . قان آنه‌جق !

جمال اوتورديغی يردن ياواش ياواش دوغرولدی . کوزلری
ياش ايچنده ايدی . کنديلرينه قومشو اولان نبيل بکك خانه‌سنه
کيتمك ايچون ، پدرندن مساعده ايسته‌دی . بومساعده دريغ
اولونمادی .

جمالك نبیل بکك خانه‌سنه کیتدیکنی کوزدن بردوقتور ،
حلیم بکه دیمش ایدی‌که :

— امید یوق !

کوز یاشلری اختیار پدرك قیر صاقالی اوستنه آقغه
باشلادی .

جراحك آلدیغی قان هیچ برفائده‌یی حاصل ایتمه‌دی .

بواثناده جمال ، نبیل بکك سلاملق اوداسنده ، پنجره‌نك
اوکنده اوتورویور ، تنها ، ساکت سوقاغه باقیورددی . بو آرالق ،
مبروره خانم — یاننده قومشولردن برقادین اولدیغی حالده —
سوقاقدن کچیوردی . چهره‌سی قیزارمش کوزیاشلری یاناقلری
اوستنه برطاقم ایزلر براقمشدی . بوپریشان حال ایله قومشو
قادینی تعقیب ایدییوردی . جمال ، پنجره ایله برابر ، قفه‌سنی
قالدیردی سسلندی :

— آنه ! نره‌یه ؟

اختیار والده کوزلرینی قالدیردی . اوغلنی کورور کورمز
طیقانیور کبی اولدی . جواب ویرمك ایچون بوتون متانتنی
طوپلادی :

— آزیجق اوغلم شی . . . قومشو خانمك اوینه کیده
جکم‌ده !

جمال پنجره‌یی ایندیردی .

قومشو خانمك النده برشیشه واردی . عجبا « زمزم »
آرامق ایچونمیدی ؟ آه بوصوك نفسك صوك یادکاری !

برچیره‌ك صوکره ، پنجره ینه آچیلدی . سوقاقدن ــ فخریه‌یی
تداوی ایتمك اوزره ــ بردوقتور کچییوردی . جمال بودوقتوری
توقیف ایله دیدی که :

ــ دوقتور ! حیاتم سزکدر ! فقط اونی قورتاریکز !

اودوقتور ، بوموته محکوم اولان خسته‌یه نه‌یاپابیلیردی ؟
یازق بوفخریه‌یه !

حیاتی یاواش یاواش سقوط ایدییوردی . ساعت سکز ده
حلیم بکك قاپیسی اوکنده برآرابا طوردی . حلیم بك ،
خلوصی ، خلوصینك چوجوغی ادیب بوآرابایه بیندیلر . جماله
خبر کوندردیلر . جمال کلدی حلیم بك « کیر ایچری ! هادی
براز کزه‌لم . » دیدی . جمال اطاعت ایتدی . آرابا داراولدیغندن ،
یولده جمال ایله خلوصی باشقه برآرابه‌یه بینمشلردی . برآرالق ،
جمال برادرینه دیدی که :

ــ دوغرو سویله ! فخریه اوله‌جکمی ؟

ــ یوق جانم ؛ برشی یوق !

جمال برمدت ساکن ساکن دوردی . روحنی استیلا ایدن
برسکونت مطلقه آراسند برچوق کوز یاشلری دوکیوردی .
بردن بره دوداقلری برتبسم تیشکیل ایتدی . صوکره قهقهه‌لرله

کولمکه باشلادی . کوزیاشلری بوتون چهره‌سنی ایصلاتیور . ینه قهقهه‌لرله کولویوردی . برادری شبهه ایتدی . « نه اولیور ـ سین ، جمال ؟ » دیدی . جمالك کوزیاشلری دیندی . قهقهه‌لری دوردی . کوزیاشـلرینك ، قهقهـه‌لرینك یرینه بر سکونت مدهشه قائم اولدی . احبادن برینك خانه‌سنه کیتدیلر .

بو اثناده فخریه وفات ایدییوردی . صوك نوبت صوك دقیقه‌سی اولدی . مبروره خانم آغلایه آغلایه قومشـویه قاچدی . قیزینی ، فخریه‌نك قوللری آراسنه قودیلر . بوزوالّلی کوچوك کلین قیزی‌ده برابر کوتوردی .

شهید ایدی . افاخم رجال دولت علیه‌دن برینك خانه‌سنده کعبه‌نك اورتوسی واردی . اوردای مقدّسی بو کنج قادینـك تابوتی اوستنه قودیلر . تابوت ، اوهرشیله برابر اك طـاتلی امیدلری‌ده آلوب کوتوره‌ن محل قضا برچوق درویشان طرفندن استقبال ، اوچ یوز دن متجاوز اهـالی طرفندن تشییع وتعقیب اولندی . تابوت ، اودن چیقـار چیقماز ـ آقشـامدن بری متصل یاغمقـده اولان ـ یاغمور بردن‌بره دوردی . سمـا ، قوس‌قزحدن بوتابوتك اوستنده بر طاق نورانی تشکیل ایتدی . برساعت صوکره اوصیرمه صـاچلره بورونن وجود ، قیزیله برابر زیرزمینه ایندیریلیرکن افقلرك مجهول برنقطه‌سندن سیاه بر بولوط آچیلدی .

جمال ، بو آقشام هیچ اویویامامشدی . صباحك مغموم سیسلری، پیشگاه انظارنده لرزان اولان آغاجلرك ذروه‌لرنده داغیلیرکن ، نظری ، سماده ، شرقه طوغرو پرواز ایدن بر سحاب سفیده ایلیشدی .

بو اثناده اودن ایچری کیره‌ن بر آدم جماله دیدی که :

— نه اولیورسین ؟ او اولدی ایسه سن صاغ اول !

بوضربه پك آجی !

— ٢٣ —

اینانه‌میوردی . فخریه وفات ایتسین ! بوممکنسزدر ! بو ، جمالك فخریه‌یی سووب سومه‌دیکنه دائر بر تجربه‌در !

حلیم بك اوغلنه دیدی‌که :

— اوه کیده‌لم می ؟

فخریه اوراده‌می ؟

اوراده بولونانلرك هپسی کوزلرینی یره اینديردی . آه ! فخریه اوراده یوقدی .

صوکره پدر ، اوغلونه قارشی التزام شدت ایتدی :

— او حالده سنی تیمارخانه‌یه کوندره‌یم .

— مع التشکر !

بو شدت‌ده اهمیتسز قالدی . نهایت ، حلیم بك ایله خلوصی ،

جماله ، « ماقری کوینه کیدییورز . » دیدیلر . ادیب ایله حلیم بك بر آرابایه ، جمال ایله خلوصی‌ده دیکر بر آرابایه بیندیلر .

یاری یولده حلیم بك آرابانی توقیف ایتـدی. آراباجی یه اوغلونك بولوندیغی آرابایه یاقلاشماسنی امر ایله‌دی . ایکی آرابا یاناشدی . حلیم بك بویوك اوغلنه دیدی‌که :

— بلکه شمدی تیره‌ن بولامایز . دائم بکك باغچه‌سنه کیتسه‌ك نصل اولور ؟

— پك مناسب !

حلیم بکك اوی دائم بکك باغچه‌سنه پك یقین ایدی .

آرابا قوشیور ، جمال ــ ذهننه دوقونان مدهش برضربه‌نك تأثیریله ــ دوشونیوردی .

دائم بکك باغچـه‌سی اوکنده اینـدیلر . قاپیدن ایچری کیردکلری وقت خزانك قهرینه اوغرایان چیپـلاق آغاجلرله ایکی طرفی مزیّن اولان بریول اوستنده بولوندیلر . یوروبورلردی. باشقه اوباغچه‌لرنده کوردوکلرمزه نسبتله پك بویوك عد اولنه‌بیله‌جك برحوضك کنـارینه قدر کیتدیلر . ایچنـده قیرمزی بالیقلر ــ ساکنانه یوزویورلردی .

جمال متفکرانه برنظرله او براق صویه باقدی . بردن‌بره آتیلوب اورایه کومولمك قابلمیدی ؟هیهـات ! . . بوحوضدن نه اولور ؟ نهایتسز کدرلری اورتمك ایچون درین دکیزلر لازمدر.

عودت ایدییورلردی . حلیم بك اندیشه ناك ، خلوصی محترز ، جمال مدهش ایدی .

باغچه‌دن چیقدیلر . براز یورودیلر . برسوقاغه صاپدیلرکه ، بوسوقاغك نهایتنده حلیم‌بکك اوی واردی . اواو ، اواینچی ، فخریه‌نك بهار قوشنك نغمه‌سندن دها طرب‌فزا اولان صداسیله بربهشت صفائی آندیره‌ن او ، شمدی حزین ، ساکن کورو- نیوردی

جمال ، قاپیدن ایچری کیررکن ، صاللانیوردی . شایان حیرت برمتانتله یوقاری‌یه ، شمدی یاتدیغی یمك اوداسنه‌چیقدی .

مبروره خانم کلدی . کوزلری یاش ایچنده ایدی بوغوق ، متأثر برصدا ایله « نه یاپالم اوغلم ! جناب حق ، بویله امرایتدی. » دیدی .

جمال ، بالکه پدرینك والده‌سنك یاننده آغلامق برخطاعد اولونور ، ظنیله ، کوزیاشلرینه رخصت جریان‌ویرمك ایچون دیشاری چیقدی . اوراده ، برقاچ کشی ، کندیسنه‌بیان تعزیت‌ایتدیلر . ینه آغلامغه باشلادی .

برچیره‌ك‌صوکره ـ غدددمعیه‌نك‌افرازایتدیکی ـ بوقطرات حزن والم بردن بره کسیلدی . جمال ، پنجره‌نك اوکنه کلدی . آشاغی باقدی .

برتکمه ایله جامی قیره‌جق ، آشاغیده‌کی قالدیرم اوستنده پارچالانه‌جقدی .

بوفکر مدهش‌حس ایدن برمتحسس دوقتور ، النی جمالك اومزی اوستنه قودی ، « تحمل ایتمك قدر بویوکلك اولاماز! » دیدی .

تحمل ! بوکلمه‌نك خصائص انسانیه‌یی تزیین ایدن کلماتدن اولدیغنـه قانعم . هیهـات‌که تحملی اوکرنمك فلاکتی اوکرنمکه متوقف اولویور .

برهفته بربحران مدهش ایچنده‌کچدی . بوبرهفته‌دن صوکره جمالك آچیق یرلرده کزدیرلمه‌سی اطبا طرفندن توصیه اولوندی . هیچ برشی حزنی ازاله ایده‌میوردی .

جمال، متصل فخریه‌یی دوشونیور، ایچنده یاتدقلری اوداتك اوکندن بردرلو کچه‌میوردی .

برکون بالقونه چیقمشدی . اورادن فخریه‌نك اوداسنه باقدی . پرده‌لر ایندیرلمش ایدی . فخریه‌نك اکثریتله اوکونده اوتوردیغی پنجره‌یی . ــ بهار زمانی یشـیل یاپراقلرندن ــ برپردهٔ خضرا ایله اورتن صالقم آغاجی نظرینه ایلشدی . بونظر امتداد ایتدی . اوصالقم آغاجنه برایپ ربط ایتمك ، صـوکره بو ایپی بوینته کچیرمك ، یوزینی اوپنجره‌یه چویروب ، صـوك

نفسنی اوپنجره‌یه قارشی ویرمك فکرمدهشی کوزلرینی بولاند-
ردی . صوکره آکلاشیلماز برامیدایله « خیر ! اولمه‌مشدر ! »
دیدی .

— ٢٤ —

کیجه « مشهد » عنوانیله بوبیتلری یازدی :

سحر زمانی اویاندم اویوردی جانانم .
کمال عافیتندن امینِدی وجدانم
وقایع دل محزونی کوش ایدکده بیلك
آجیمغه بوجهانده نه رتبه شایانم ؛
بنم فلاکتم ایشته اولوم فلاکتیدر !
بنم فلاکتمه آغلامازمی اخوانم ؟
فقط عذارینی اورتمشدی زلف زرتاری .
کسوفه بکزه‌دی دیدار مهر تابانم
آچیلمیوردی اومژکان زرنثار هنوز .
تبسمی کورونوردی بوحاله حیرانم !
دوروردی کوکسنك اوستنده دست نرمینی .
یاموق آیاقلرینه منعطفدی چشمانم .
« اویانه ! » دیدم ، کوزینی آچدی ، شویله باقدی بکا .
اورولدی اول باقیشه قارشی قلب سوزانم !

آتاردی مقبره‌یه فکر انتحار بنی ،
جناب حقه اگر اولماسه‌یدی ایمانم !
همان اودمده ایچمدن دیدم‌که : حاماه‌در !
بونکچون اویله صاراردی بهار رخشانم !
او اضطراب آراسنده امید ایدردم بن
همان همان دوغه‌جق طفل نشئه افشانم
دیدی « بکم بکا برچاره بول ! » فقط هیهات ،
یاتاغه ایله‌دی عودت نهال کریانم !
دوچشمی اشك تأثرله دولدی، آه ایتدی .
دوقوندی عقلیمه اول آه بیتدی ازعانم !
مزاره آتمالی ای نشئهٔ بهار سنی !
خزانه دوشدی بنم تازه برکلستانم !
اوکونده دائره‌یه کیتمك ایسته‌دم لکن .
دورووردی حزن آراسنده اوماه تابانم !
قلمده بن اوتورورکن طبیب ایسته‌دیلر .
مکر فغان ایدییورمش اودرد خندانم !
طوتوشدی قلب حزین خانه‌مه شتاب ایتدم .
جهانی ظلمته غرق ایتدی حس بحرانم !
سرشك ماتمه غرق اولدی چهرهٔ زردم !
کوزمدن آقدی ، کوکلدن آتیلدی طوفانم !

کلنجه خانه‌مه کوردم که والده‌م کریان ،
دوکولدی والده‌مه قارشی اشك هجرانم !
نی اونك یانه کیتمکه براقادیلر !
آنك ایچون بوکون ایشته غریب ونالانم !
اورولدم آه اورولدم فقط جریحه‌م یوق !
جریحه‌می آرادم ، آکلادم پریشانم !
ظلام لیلك ایچنده نه‌عکس مدهش ایدی :
خرابه زارده ایتدی تکرر افغانم !

§

جریحه‌سی اثر ضربهٔ فلاکتدر ،
باقك زواللی جماله اسیر محنتدر !
باقنجه چهره‌سنه آه فخریه‌م صانیرم ،
سماده خنده ایدن حسن سرمدیتدر !
جهانده سودیکم اون درت بهار کوره‌شدی .
خزان مقبره دوشدی سزای حیرتدر !
براق ! بوکوز یاشی زهر درونمی دوکیور !
براق ! بو آغلامق اصحاب درده عادتدر !
غریبدر ، اکا برکون دیمشدم : ای زوجه‌م !
کلن جهانه کیدر باقی ، بو بر حقیقتدر !

فقط بن ایستیورم‌که لطیف کوزلریکه ،
باقه باقه اوله‌یم ، بنجه عین رحمتدر ! »
دولوب دوچشم لطیفی مکدّر اولدی یوزی :
بوحال پیش نکاهمده شمدی عبرتدر !
سمایه عکس ایدییور نالهٔ غریبانه‌م !
خدایه قارشی بوده عجز آدمیتدر !
شکوفه سنسز اولورسه نه‌رنك وبوی ویرر ؟
بهار سنسز اولورسه خزان حسرتدر !
دییورلر آه بکا « اغبراره حاجت یوق !
تأمل ایت اوقادینه واصل شهادتدر ! »
اوت بودوغرو : سمایه باقنجه کشف ایدرم ،
شفقلره بورونن اولمه ملاحتدر !
نه زخم قلبمی بیلدم ، نه‌درد ومحنتمی ،
نه‌یولده زخم دروندر ، نصل مصیبتدر ! . .
صباح اولور کورورم : آفتاب مغبردر !
کیجه اولور باقارم : ماه پرکثافتدر !
سحاب ایچنده مرسّم اوزلف زرّیندر !
نجوم ایچنده مجسّم اوحور طلعتدر !
آلان اومهوشی شوق بهشت مولادر
صاچان بوآتشی نیران درد وفرقتدر !

کوکل دیدکلری مقبرده قالدی خاطره‌سی .
دکلدر آه کوکلدن قوپان قیامتدر !
جهانده قالمادی امیدم آه ، مقصودم :
اولنجیه قدر اول مقبری زیارتدر !
شعاعی رونق مغبر ، عروس حوریدر ،
بوقبر شعله فزا حجلهٔ شبابتدر !

§

نیچون الههٔ حسن وجمال طالعسز ؟
نیچون بوقلب تأثر مآل طالعسز ؟
بهارمك نه‌یه صوك یاپراغی سقوط ایتدی ؟
صارار دی ، صولدی زواللی نهال طالعسز !
اویار عالم بالایه کیتدی قالدم بن :
باقك بو حجلهٔ شوق ووصال طالعسز !
سوردی کللری قوقلاردی غیری عندمده ،
آچیلسه‌ده کورونور ورد آل طالعسز !
سوردی بلبلی اما اوکیتدی‌ده قالدی ،
زواللی بلبل محرق مقال طالعسز !
اویانده زوجهٔ حوری لقاقرین صفا !
بویانده زوج کدز اشتمال طالعسز !

انکله سیر ایدیورکن نصل‌ده پارلاق ایدی ،
سحر زمانی کورندی هلال طالعسز !
نکاه ایدردم اوکا دیدهٔ پرستش ایله ،
نکاه ایدردی بکا بی مجال ، طالعسز !
جماله سویله‌دیلر حالت فلاکتنی .
تأسفندن اودم قالدی‌لال طالعسز !
کلین‌ده اولمادی حیفا ، اوحالی ایسترایدی .
جمالی ایله‌دی ایشته بوحال طالعسز !
شفق سرشك آراسنده ، سحر سونوك ، مغموم !
صباحلر غم ایچنده ، لیال طالعسز !
یا چکدیکی کدر واضطرابی آکلاتاماز ،
یا کوسترر اثر انفعال طالعسز !
لیالی عکس ظلام غمومی ظن ایلر !
صاچار سحرلره قارشی ظلال طالعسز !
ایچرسه یاری ایچر کوثری بهشت ایچره ،
ایچرمی یارسز آب زلال طالعسز ؟
حیاتنك یاریسی عزم ایدرسه عقبایه ،
ایدرمی کندینه دنیایی مال طالعسز ؟
ایدر سعادتی تدهیش چهرهٔ زردی !
اولور مصیبته عالمده دال طالعسز !

کیجه تفکر ایدرکن زواللی سودیکمی ،
نیچون دییور بکا برخوش خیال : طالعسز !
کیمك وظیفه‌سی کریه ؟ بوتون جهان کولویور !
جمال ماتم ایچنده ، جمال طالعسز !

§

حواله‌نك النه دوشدیکی زمان اول یار ،
طباتی — کولویردم‌ده — ایله‌دم انکار !
حواله ! . . ای بنم الك سودیکمله بنجه لشن !
سنك بلاکی ویرر قهر حضرت قهار !
حواله ! . . ای بنم امیدمی ییقان ظالم !
الکده طوتمه قیرلسون اوتیغ آتشبار !
حواله ! . . ای کوزومك نورینی قاپان سارق !
حواله ! . . ای کوزومك نورینی چالان غدّار !
تأسف ایله‌مه ، دوکمه سرشك فرقتکی !
بهشته کل که یانمده سنك مقامك وار !
یقینده سن‌ده کلیرسین بوکا امینم بن .
لزومسز یره ایتمه بورتبه‌ناله‌وزار .
نه‌در بوصوت سماوی امان امان یارب ؟
که هرترنمی روحم ایلیور تکرار ؟

سنك عدالتکه اولیورمی بر برهان ؟
سنك عدالتکی ایله‌مزمی استبشار ؟
الیمدن آلدی اوچشم کبودی ایتدی بنی :
اسیر حسرت جانان ، مشوّش الافکار !
سمایی نیله‌یم ایسترسه دوغماسین خورشید !
بهاری نیله‌یم ایسترسه اولماسین کلزار !
هانی اوشب که چمنده توقف ایتمش ایدك ،
ایدردی رویمی مستور اوکاکل زرتار ؟
اوصاچلرك آراسندن کوروردم ایتدی طلوع ،
قمر دیدکلری محبوب شرق پرانوار ؟
دوقوندی ناله‌سی جانانمك تأثرینه ؟
اوشب ، اوسس نه‌قدر اولدی موجب اکدار ! . .
بنمده زوجم ایچنده صدای مستقبل ،
بوسوزله ایتدی دل ناتوانمی بیمار :
شفق بولوتلرینك اوستنه سریلدی یاتاق ! . .
سما چیچکلرینك آلتنه آچیلدی مزار ! . .

§

سما پریسی دینلمش اولایدی لایقدی !
باقیشلرنده‌کی معنا سمایه دائر ایدی !

جهانده كيمه‌دی كرچه كلينلك اثوابی ،
بهشت عروسی ايدی ، چونكه قلبی طاهر ايدی !
سكز ياشنده زواللی يتيم قالمشدی !
يتيملك كوزينك ياشلرنده ظاهر ايدی !
بوكون بيله بنی چشمانی ايليور تعقيب !
نكاه مغبری تنوير روحه باصر ايدی !
چمن انكله بكا بر بهشت نورانی ،
دكيز انكله بكا احسن المناظر ايدی .
دوداقلريله جناب خدايی ذاكر ايدی !
جنازه‌سنده ملكلر تمام حاضر ايدی .
زمينه نور ياغاردی جهان بالادن .
شهيده زوجه‌مه جبريل بلكه ناظر ايدی !
صدای پاينی حفظ ايله‌دم دماغمده !
صدای پايی كه روحم ايچنده طائر ايدی !
اوزاق افقلری تنوير ايچون غروب ايتدی ،
كدرلی كوزلری كويا دو نجم زاهر ايدی !
زمينی دون كيجه كوردم : نشانه‌سی نابود !
سمايه دون كيجه باقدم : خيالی سائر ايدی !
لقاسی كوكلمی تنوير ايدردی خنده ايله .
خدايه قارشی قسم ! سوديكم بنم بر ايدی !

بتمله حس ایدییوردی صفانی ، آلامی .
تأثراتمی فهم ایتمکده ماهر ایدی !
سما ، زمین ، قمر ، انجم ، صباح کریاندی !
آکا اوکون آجیانلر بوتون ظواهر ایدی !
جنان عفتی قدسیلره صفا بخشا !
لقای عصمتی رشك آور نوادر ایدی !
باقیشلرمده کوروردی تأثرات دلی !
بتمله آغلار ایدی واقف سرائر ایدی !
باقنجه کوزلرینه سعد اولوردی فریادی !
جمال فخربه‌نك سایه‌سنده شاعر ایدی !

§

دوقونما حزنمه، سرپیله اویله ای باران !
بهاری ایستییورم ، ایسته‌مم سرشك خزان !
دوقونما کوکلمه ای فورتونه سحابی بتم !
آچیق هوایی سوردی اونازلی غنچه دهان !
دوقونما ذهنمه ای برق آسمان افروز !
سنك شعاعکی سومزدی اولمه تابان !
دوقونما حسمه ای برك زردو حزن آور !
نظیره یاپما آنك رنکنه آمان آمان ! [*]

[*] بن بورادەکی « آمان » لرك مد اولنمسنی ایسته‌دم ..

دوقونمادی روحمه ای ژاله دوشمه ازهاره :
آنك ياناقلرينی بوس ايدردی اشك روان
كتيرمه‌سه‌يدی بنی والده‌م بودنيايه !
دوغورماسه‌يدی بنی آه مادر دوران !
نه‌در بواژدر دهشت نثار كوكسمده ؟
جكرلرمده‌ده جوش وخروشه باشلادی قان !
بن ايسته‌مم اوتسلّيلری فغان ايدرم !
يتشميور اوتسلّی ، توكنميور بوفغان !
كومولدی طوپراغه برمائی كوزلوحورلقا !
كومولدی طوپراغه برصيرمه صاچلی مهر جهان !
آنك يانمده كچردی حياته دائر سوز .
« اولورم ! . . » لاقيرديسی ايلردی يارمی كريان !
سمايه اوچدی يشيللر ايچنده‌كی تابوت !
جمالی ايله‌دی اما كدر ايله كريان !
نيچون ياصوك نفسم اوچمادی سمايه بنم ،
ايديجه صوك نفسی روحمك ايچنده وزان ؟
دوچشمی نيم قاپانمش ، جبينی زرد اولمش !
آياقلری اوشويورمش ، دوداقلری لرزان !
نصل‌ده كيزله‌دی محنت كوكلده برتنّور ؟
نصل‌ده اولدی عيان كوزلرمده برطوفان ؟

بوتون فلاکت ایمش کوکله نصیب قضا !
جهانده بن نیچون ایواه اولمادم شادان !
بیاض بستره قارشی نه‌در بوخاك سیاه ؟
فنا دوقوندی بنم کوکله بوقبرستان !
اسیر رشك اولورم ، چونکه قیصقانیر روحم ،
اومانی کوزلره جنتده باقماسین رضوان !
آنکیچون ایشته ملکلر بوبستره کلییور ،
بنم یاتاغمك اوستنده ویردی فخریه جان !

§

باشنی یاصدیغه قودی . کوزلرینی قاپادی . بوکوزلر بردقیقه صوکره آچیلدی . اویویامیوردی . باشی بلا اختیار اللری ایچنه دوشدی حسّ تفکر ، چشمان حزینی برنقطه‌یه نصب ایتدی . برمدت اویله قالدی . بوتفکردن آنجق ایکی ساعت صوکره قورتولابیلدی . صوبانك اودونلری آتش اونمشدی . پنجره‌دن باقدی ، سرائر لیلیه‌یی قارلر آلتنده اخطار ایدن بوکیجه پك سیاه ایدی .

برایکنجی تفکر بیچاره‌نك یورغون دماغنی ترك ایتدیکی وقت روزکار دورمش ، اورتالق ــ شتایه مخصوص برحزن دائمی ایله ــ آچیلمغه باشلامشدی . قار ــ راکد برهواده کنج

برقیزك تابوتی اوستنه سرپیلن - یاسمن چیچکلری کبی عموداً ایتیوردی .

دلیقانلی ، بالقون اوکنده کی نار آغاجنه بیاض قانادلی کلبکلر قونمش ظن ایتدی .

بالقونه چیقدی . قیشك تشکیل ایتدیکی لوحهٔ حزن انکیزه سساکتانه باقدی . حیاتنك کندیسنه برباراضطرابدن باشقه برشی اولمادیغنه حکم ایتدی . فجریه‌نك اکثریتله اوکنده اوتوردیغی پنجره‌یه چیپلاق داللرینی اوزاتان صالقم آغاجنی کورور کورمز ذهننی صارصان برفکر مدهش ایله دوشونمکه باشلادی . او آغاجه رشتهٔ حیاتنی قطع ایده‌جك برایپ ربط ایتمك عزمنه دوشدی . بوعزمنی اجرایه قویاجغی صیرده نظری سمانك برنقطه‌سنه ایلشدی . اونقطه‌دن کندیسنه کوستریلن برلمعه روحنی نورلر ایچنه آتدی . متعاقباً نره‌دن کلدیکی مجهول اولان برصدا « انتحار جناب حقه عصیاندر . اضطرابات معنویه‌سنی چوق بکلتمز ! » دیدی .

بودوغرو ! چوق بکله‌میه‌جك !

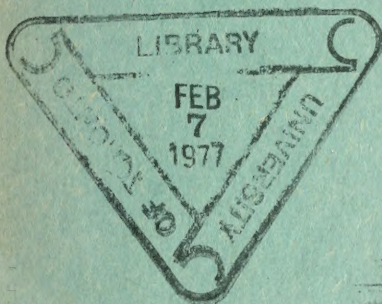
بوبدبخت ایچون صوك برفکر بیان ایتمك لازمدر . یکرمی آلتی یاشنده صاچلرینك برقسمی آغارمش ، آلنی ، اوستندن کچن کدرلرك پای مخربیله درین چیزکیلر پیدا ایتمش ، نور شباباتله مملو اولمق لازم کلن کوزلری ایچری دوغرو چوکمش ،

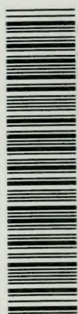
عصبی باش دونمه‌لرینه ، کوز قرارمه‌لرینه ، رعشه‌یه ، خفقان قلبه کرفتار اولمش ، هرنفس آلدقجه مشاق حیاتك بارکران اضطرابی آلتنده ازیلمکده ، بی تاب وخواب اولدیغی کیجه یاریلرنده ، فخریه‌نك لباس سفیده بورونن خیالنه قارشی هایقیرمغه باشلامش اولدیغی حالده جمال یاشیور . فقط بوبر یاشامقمیدر ؟ فخریه‌نك وفات ایتدیکی کون اوده وفات ایتمش اولایدی ، شیمدیکندن زیاده‌می مضطرب اولاجقدی؟ موتك ضربه‌سی بر ثانیه‌ده کچر . اضطرابات قلبیه برعصر دوام ایدر . اولن یالکز کوزلرینی قاپار .

صوك

LIBRARY
FEB
7
1977
UNIVERSITY
OF

PL
248
C43K84